www.nv-online.info

На прастор, на шырокі разлог
Выходзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

Народная Воля

№ 16 (4165)

24 лютага 2017 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

ОФИЦИАЛЬНО

Андрей КОБЯКОВ, премьер-министр:

– Мы переработали в январе нефти на 0,8 миллиона тонн меньше, чем год назад. За счет этого фактора потеряли 3,3 процентного пункта в промышленности, 4,5 процентного пункта в оптовой торговле. В итоге мы потеряли 1,5 процента валового внутреннего продукта. То есть при поставке нефти на уровне прошлого года ВВП был бы 101 процент.

(Из выступления на заседании президиума Совета министров.)

Фото БЕЛТА

СІТУАЦЫЯ

Страсці вакол Курапат

Ужо некалькі дзён у сталічным мікрараёне "Зялёны Луг" працягваецца супрацьстаянне паміж забудоўшчыкамі і актывістамі.

На гэтым тыдні актывісты пачалі кругласутачнае дзяжурства ля будоўлі офіснага цэнтра ў "Зялёным Лузе". Гэтае месца знаходзіцца ля Курапат, дзе ў 1929–1941 гадах адбыліся масавыя расстрэлы, што і выклікала абурэнне грамадскасці.

Абаронцы Курапат лічаць, што забудова ўчастка паміж МКАД і вуліцай Мірашнічэнкі стала магчымая таму, што ў 2014 годзе Міністэрства культуры дазволіла зъмяніць граніцу ахоўнай зоны некропаля ў Курапатах. Між тым участак у арэнду быў выдзелены ў 2013 годзе, што было парушэннем і дае фармальную нагоду для адмены рашэння.

Тым часам забудоўшчыкі заяўляюць, што ўсе неабходныя дазволы на будаўніцтва ў іх ёсць.

"Пытанні трэба ставіць адназначна: чаму зямельны ўчастак, які ўваходзіў у дзейсныя ў 2013 годзе зоны аховы, быў рэалізаваны пад будаўніцтва? – заявіў пра сваю пазіцыю старшыня Таварыства беларускага добраахвотнага таварыства помнікаў гісторыі і культуры **Антон АСТАПОВІЧ**. – *Чаму ў 2014 годзе, калі гэты ўчастак уваходзіў яшчэ ў ахоўныя зоны, была поўнасцю праігнаравана працэдура працы з Мінкультам, як гэта прадугледжана заканадаўствам? Чаму ў тым жа 2014 годзе Дзяржэкспертыза выдала станоўчае заключэнне па праекце, які не выносіўся тады на грамадскае абмеркаванне, хаця па нормах гэта трэба было рабіць, і не меў у пакеце дазвальняльнай і ўзгадняючай дакументацыі ад Мінкульта?"*

З гэтай нагоды Таварыства аховы помнікаў ужо накіравала адмысловы зварот у КДБ і "Галоўбудэкспертызу", а абаронцы Курапат збіраюцца працягваць кругласутачнае дзяжурства на забудове. Справа ўжо дайшла нават да крывавых сутычак – учора ноччу некалькі дзясяткаў невядомых людзей напалі на актывістаў.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

Фота svaboda.org

СУД!

Закрыты працэс

Працягваецца суд над 15-гадовым гімназістам, якога абвінавачваюць у нападзенні на настаўніцу. Ён праходзіць у закрытым рэжыме.

Нагадаем, што яго абвінавачваюць у замаху на забойства. Расследаванне справы цягнулася амаль дзевяць месяцаў.

Акрамя таго, стала вядома, што хлопец сваёй віны не прызнае, ад супрацоўніцтва са следствам адмаўляецца. Параненая настаўніца **Валянціна Губарэвіч**, якой, паводле матэрыялаў следства, было нанесена 17 удараў нажом, працягвае працаваць у той жа гімназіі. З улікам прад'яўленага абвінавачвання навучэнцу пагражае да 12 гадоў пазбаўлення волі.

Трэба сказаць, што працэс закрыты, а таму журналісты таксама не маюць права прысутнічаць на пасяджэннях. За той час, што працягваецца суд, ужо дапыталі пацярпелую, настаўнікаў і аднакласнікаў хлопца. Акрамя таго, пажадалі выказацца на працэсе і бацькі школьнікаў, якіх не было ў афіцыйным спісе сведкаў. Многія з іх наракалі на "нетрадыцыйныя" выхаваўчыя метады настаўніцы і казалі так: *"Важна не толькі высветліць, хто ж злачынца, але і зразумець прычыны: чаму нехта накінуўся на настаўніцу? Гэта трэба зрабіць сёння, каб заўтра не адбылося тое ж самае".*

Сама Валянціна Уладзіміраўна крыўдзіцца, што ў СМІ пра яе з'яўляецца шмат недакладнай інфармацыі, хаця і сама нешта казаць адмаўляецца.

"Пакуль рана даваць нейкія каментары, але пасля заканчэння суда абавязкова распавяду вам падрабязнасці", – **паабяцала пацярпелая настаўніца карэспандэнту "Народнай Волі".**

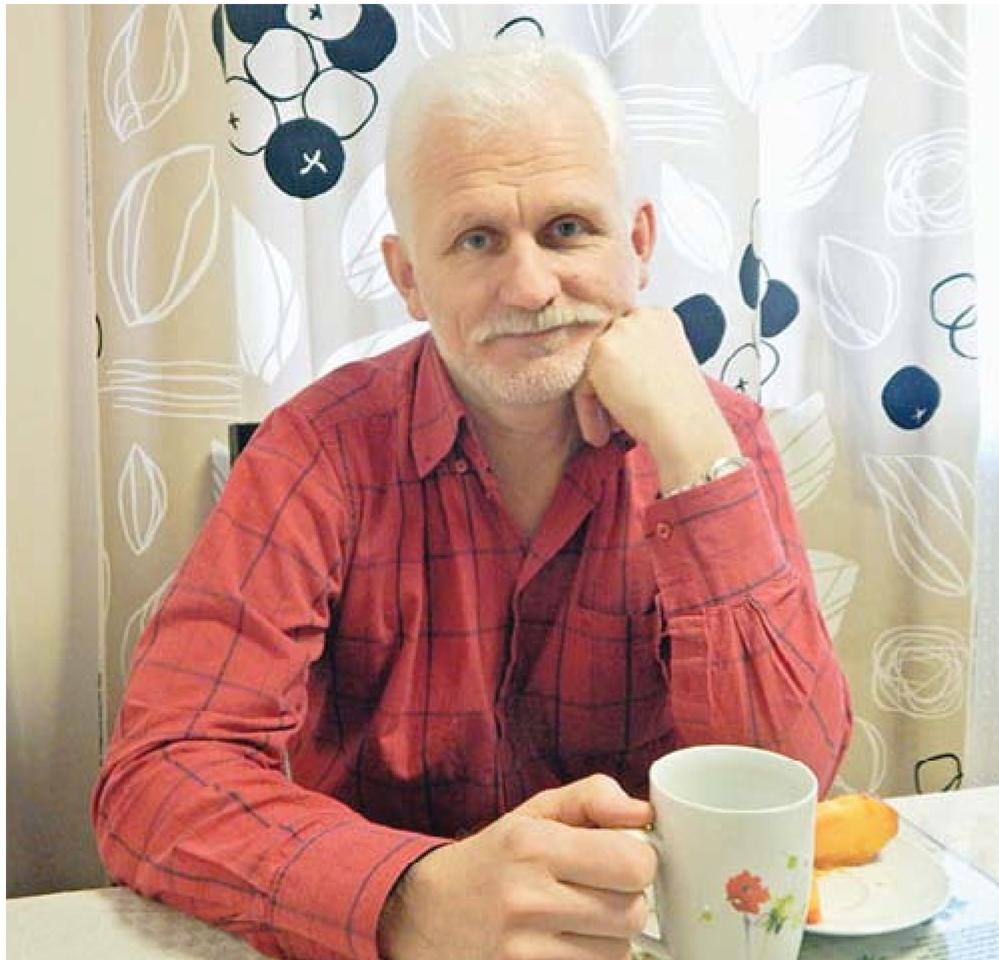
Віктар ШПАК.

ТЭМА ДНЯ

Алесь БЯЛЯЦКІ:

«Змены залежаць не столькі ад тонкай праслойкі актывістаў, колькі ад сотняў тысяч людзей»

У межах праекта «Раскадзіраваць Беларусь» старшыня незарэгістраванага праваабарончага цэнтра "Вясна" Алесь Бяляцкі расказаў «Салідарнасці», чаму з аптымізмам глядзіць на нашу будучыню, калі пачнуцца змены да лепшага і хто з'яўляецца галоўным тормазам развіцця Беларусі. Лічым мэтазгодным давесці гэтую гутарку да чытачоў "Народнай Волі".

«Немагчыма, каб несвабодны народ бараніў сваю свабоду»

– Што (ці хто) перашкаджае беларусам жыць добра? Адны лічаць, што цэнтр зла – існуючы рэжым, хтосьці кажа, што трэба шукаць прычыну ў саміх беларусах і тых якасцях, якіе мае наша грамадства. А што думаеце вы?

– Для мяне відавочна, што нашы праблемы маюць карані ў савецкім мінулым. Паколькі я грамадскай дзейнасцю займаюся з 1981 года, то мне ёсць з чым параўнаць.

Вось так, як вы зараз шукаеце праўды, так і мы яе шукалі на пачатку 1980-х. Тады Беларусь у грамадзянскім сэнсе нагадвала Сахару – амаль усё свабодалюбівае, беларускае было выпалена сталіншчынай ды камуністычным рэжымам. Толькі жоўты пясочак, на якім нічога не расло. А калі штосьці з дэмакратычнага, іншадумнага, нацыянальнага ўсё ж такі прабівалася, яно вельмі хутка вырывалася ўладамі.

Існаваў поўны кантроль над чалавекам і ягоным жыццём. Ты нараджаўся ў гэтым агульным стойле, жыў у ярме, не маючы нічога свайго, там цябе і паклалі, выдзеліўшы два заслужаныя квадратныя метры. Вось гэта толькі і было тваё, і тое далёка не для ўсіх.

У гэтай вялізнай несвабоднай краіне ты адчуваў сябе нікім, і імя тваё было – ніхто. Як у турме. Нас усіх, нашых бацькоў і дзядоў білі пад сраку ды яшчэ прымушалі дзякуй крычаць.

У той жа час фармальныя закарэлыя рамкі савецкай дзяржавы задавальнялі далёка не ўсіх. Мы ўжо школьнікамі збіраліся ў двары і слухалі розныя забароненыя галасы: ВВС, Радыё Свабода, "Голас Амерыкі". Гэта была аддушына, голас з іншага свету, які паказваў, што існуе іншае грамадства.

Другі момант – нацыянальнае пытанне, якое таксама для мяне стала актуальным ужо у 9–10 класах. Я зацікавіўся беларускай літаратурай, палюбіў яе, зразумеў яе вартасць і глыбіню. Для мяне было вялікай загадкай: чаму ў нас рускамоўныя школы, дзе роўнасць для беларускай мовы? А калі прачытаў Караткевіча, паўстала пытанне: чаму зараз з усім беларускім склалася так кепска?

Але мой прыклад, прыклад маіх блізкіх сяброў – гэта рэдкі выпадак. У Беларусі было культурна-нацыянальнае дысідэнцтва як форма пратэсту, але ў абмежаваным стане. Большасць жа людзей жылі па тых канонах, якія ўсталявала кампартыя. Адзіны савецкі народ, межы ад Брэста да Курыл, агульныя героямі былі Ленін, Сувораў, Гагарын і Пётр I.

– І такая сітуацыя была плюс-мінус ва ўсіх рэспубліках Савецкага Саюза. А сёння вынік розны.

– Тыя змены, якія ў нас пачаліся з канца 1980-х гадоў, ішлі вельмі хутка і скончыліся ў 1994-м рэзкім адкатам. Тады як у той жа Украіне гэты перыяд дэмакратычнай трансфармацыі працягнуўся яшчэ на 25 гадоў – дзякуючы таму, што ў іх былі больш моцныя нацыянальныя сілы, большая цяга да еўрапейскіх каштоўнасцяў і Еўропы, нацыянальна арыентаваная ўлада.

З «Дзядоў» 1988-га і па прэзідэнцкія выбары 1994-га Беларусь мела толькі пяць гадоў, калі імклівы ішоў працэс дзяржаўнага і нацыянальнага станаўлення. Тады ў людзей масава адбывалася ўсведамленне такіх рэчаў, якіх раней у галовах нават не было: магчымасць жыць незалежна ад СССР і Расіі, не глядзець у рот Маскве, не прыніжацца, не прасіць дазволу на кожны чых, мець свае войска і межы.

Пабудова дэмакратычнай дзяржавы, развіццё прыватнага бізнесу – гэтыя ўсе тэмы былі з разраду небяспечных і строга забароненых яшчэ зусім нядаўна. Мы былі ўдзельнікамі і сведкамі гістарычнага пералому ў свядомасці беларусаў.

Выдатны прыклад: у 1987 годзе мае сябры-«талакоўцы» павесілі бел-чырвона-белы сцяг над Тэатрам оперы і балета – і ён спакойна правісеў тры дні. Ніхто на яго нават увагі не звяртаў, таму што людзі проста не ведалі, што гэта такое. Ні КДБ, ні міліцыя, ні начальства, ні адміністрацыя гэтага тэатра, ні проста мінакі. Мы смяяліся і пацілалі рукі. Потым нехта ўсё ж заўважыў «крамолу», і сцяг знялі.

І гэта 1987 год! А ўжо ў 1991-м мы дапялі да незалежнасці і з бел-чырвона-белым сцягам, і з "Пагоняй".

Тут вельмі паказальныя вынікі рэферэндуму за захаванне СССР, які праводзіў Гарбачоў у сакавіку 1991 года па ўсіх рэспубліках. Я не пераканаван, але ўсё ж мяркую, што тады галасы яшчэ лічылі. І па гэтых лічбах вельмі добра бачна нацыянальная спеласць падсавецкіх народаў.

Усе краіны Балтыі, Грузія і Арменія ўвогуле адмовіліся ўдзельнічаць і сказалі, што гэта не наша гульня, мы і так незалежныя. Ва Украіне змянілі пытанне рэферэндуму, і 70% грамадзян прагаласавалі за незалежнасць.

А ў Беларусі толькі 16% прагаласавалі за суверэнітэт. Такая частка беларускага грамадства на пачатак 1991 года ўсведамляла незалежнасць Беларусі як каштоўнасць.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

СЯМЕЙНЫЯ СПРАВЫ

Сяргей Чыж замест Юрыя Чыжа

Кампанія "Трайпл" 25 гадоў асацыіравалася з імем Юрыя Чыжа. І вось стала вядома, што цяпер ёю кіруе яго сын Сяргей.

Што ж, справы сямейныя. Гэта не значыць, што Юрый Аляксандравіч наогул адышоў у бок ад бізнесу, які некалі стварыў. Часова ён заняў пасаду намесніка генеральнага дырэктара кампаніі "Трайпл". А пройдзе справаздачна-выбарчы сход – і ён стане старшынёй назіральнай рады.

Юрыю Чыжу належаць 66,5 працэнта статутнага капіталу. Такім чынам, ён быў асноўным уласнікам кампаніі, ім і застаецца.

Вольга СКАКУН.

Фота Tribuna.com

РЭГІЁН

«Жывая Мова» ў Полацку

Культурна-адукацыйны праект, які прымеркаваны да 500-годдзя беларускага кнігадрукавання, пачаў рэалізоўвацца ў горадзе.

«Жывая Мова» – гэта супольны праект, які створаны Полацкай гарадской арганізацыяй Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны і інфармацыйна-культурніцкім цэнтрам «ІніцыАрт».

– Праца заключаецца не толькі ў тым, каб навучаць беларускай мове, – сказала «Народнай Волі» кіраўнік цэнтра «ІніцыАрт» Вольга Дамаскіна. – *Мы будзем запрашаць на сустрэчы паспяховых беларусаў і на іх прыкладзе паказваць, што можна размаўляць па-беларуску, развівацца і рабіць паспяховую кар'еру ў любой сферы.*

Плануецца, што творчыя сустрэчы будуць праходзіць у кавярні «Раздол» кожны аўторак у 18.30.

На гэтым тыдні ў Полацку пабываў пісьменнік Уладзімір Арлоў з прэзентацыяй сваёй кнігі «Айчына». На сустрэчы з ураджэнцам Полацка быў сапраўдны аншлаг – наведвальнікі запоўнілі кавярню цалкам.

Арганізатары праекта «Жывая Мова» адзначаюць, што сабралося шмат моладзі, і спадзяюцца, што ў далейшым колькасць жадаючых, якіх цікавіць беларуская мова і гісторыя, будзе толькі павялічвацца.

Раман ВАСІЛЬЕЎ.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Мікалай Казека:

«Ала Цупер рыхтуецца да Алімпіяды»

Спартыўная кар'ера беларускай фрыстайлісткі **Алы Цупер** – суцэльныя ваганні на шалях. Перад Гульнямі-2014 у Сочы спартсменка пакінула вялікі спорт. Выйшла замуж, нарадзіла дачку Лізу. Праўда, затым галоўны трэнер зборнай **Мікалай Казека** і муж Яўген угаварылі яе вярнуцца ў спорт, і вяртанне было проста феерычным – на Алімпіядзе ў Сочы фрыстайлістка заваявала "золата".

"Ала ў добрым рэжыме адпрацавала два трэніровачныя зборы, але затым высветлілася, што яна зноў чакае дзіця, і трэніроўкі спартсменка спыніла, – распавёў пасля Гульняў-2014 **Мікалай Казека**. – *Не ведаю, ці канчаткова яна развіталася са спортам альбо пасля родаў вернецца. Спадзяюся, нам не прыйдзецца зноў заклікаць яе, як у мінулы раз..."*

У 2015 годзе алімпійская чэмпіёнка нарадзіла сына Цімафея, а ўжо праз два гады вырашыла ў чарговы раз вярнуцца ў спорт....

– Так, Ала ўжо трэніруецца і рыхтуецца да адказных стартаў, – распавёў "Народнай Волі" **Мікалай КАЗЕКА**. – *Можа быць, яна ўжо і не збіралася больш выступаць, але відавочна, што ў чалавека яшчэ застаўся і рэзерв, і эмоцыі. Калі ёй хочацца спаборнічаць, то такое жаданне можна толькі вітаць.*

– Ці цяжка будзе вярнуцца ў добрую спартыўную форму?

– Усё будзе залежаць толькі ад яе самой. Аднак я бачу, што Ала адносіцца да свайго вяртання ў спорт вельмі сур'ёзна, не прапускае ніводнай трэніроўкі. Я магу сказаць, што на гэты момант яна выйшла на такі ўзровень камбінацыйнай падрыхтоўкі, што можна рыхтаваць праграму скачкоў. Пасля адпачынку і пачнём над гэтым працаваць.

– Мікалай Іванавіч, гэта вы ў чарговы раз угаварылі Алу вярнуцца ў спорт?

– Летам гэтага года ў нас была невялікая размова наконт вяртання, але без аніякай канкрэтыкі. Затым яна сама паспрабавала, прыняла рашэнне... На мой погляд, у асноўным на такое рашэнне Алу падштурхнуў прыклад аўстралійскай фрыстайлісткі Лідзіі Ласіла, якая прайшла праз неверагодныя выпрабаванні лёсу, але знайшла ў сабе сілы не толькі вярнуцца ў спорт, але і гучна заявіць аб сабе. Натуральна, я мог сказаць спартсменцы: "Ала, хопіць ужо! Ты і так шмат зрабіла ў спорце". Але ж наадварот – падтрымаў у яе пачынаннях.

– Ала будзе ўдзельнічаць у Алімпіядзе-2018?

– Безумоўна. Толькі да яе і рыхтуецца...

Алесь СІВЫ.

ДАРЭЧЫ

Чарговы этап Кубка свету пройдзе ў гэтыя выхадныя (25 сакавіка) ў "Раўбічах". У спаборніцтвах возьмуць удзел каля 70 спартсменаў з 11 краін.

Нагадаем, па выніках пяці этапаў Кубка свету сезона 2016/2017 тры беларускія фрыстайлісты ўваходзяць у дзясятку лепшых.

*Чэмпіён Алімпійскіх гульняў у Сочы **Антон Кушнір** займае 2-е месца, **Максім Гусцік** – 4-е, **Станіслаў Гладчанка** – 6-е.*

*У агульным заліку Кубка свету сярод жанчын лепшая з беларусак – **Аляксандра Раманоўская** (10-е месца).*

ТЭМА ДНЯ

Алесь БЯЛЯЦКІ:
«Змены залежаць не столькі ад тонкай праслойкі актывістаў, колькі ад сотняў тысяч людзей»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Затым падзеі пайшлі так хутка, што ўжо ў канцы 1991-га адбыліся Белавежскія пагадненні, і мы атрымалі поўную незалежнасць.

– Атрымліваецца, незалежнасць тагачасным беларусам збольшага была не патрэбна? І ў 1994 годзе людзі з радасцю прагаласавалі за чалавека, які, па сутнасці, паабяцаў адкруціць сітуацыю назад…

– Беларускае грамадства ў цэлым не было падрыхтавана да такіх хуткіх змен. Асабліва старое пакаленне беларусаў не разумела каштоўнасці незалежнасці і не было гатовае дзеля яе ахвяраваць.

Чаму ў нас адбыўся адкат у 1994 годзе? Невысокая нацыянальная свядомасць мела галоўнае значэнне. Значную ролю адыграў да ўсяго яшчэ і эканамічны крызіс. Ахвярным казлом для ўсіх аказаліся дэмакраты. Парадаксальная сітуацыя: партыйная наменклатура, якая рэальна кіравала краінай на той час, пераваляла стрэлкі адказнасці на БНФ, які змагаўся ў апазіцыі, ды на Шушкевіча, які не меў вялікай улады ды і не хацеў тую ўладу мець.

Атрымалася, што для большай часткі народа ідэалагічна і псіхалагічна камфортна было вярнуцца ў той эсэсэсэраўскі стан. Леглі на душу абяцанкі Лукашэнкі «адвесці народ ад прорвы», наладзіць «бяздарна панішчаныя» сувязі з Расіяй, фактычна зноў адрадзіць Савецкі Саюз.

Мы прыйшлі да сваёй незалежнасці ў недаспелым стане. Беларусы не выспелі як нацыя. У 1930-х гадах беларуская інтэлігенцыя ў БССР была амаль уся выбіта. Тое самае адбывалася і ў Заходняй Беларусі, дзе беларусам не давалі магчымасці падымаць галаву, не было ні беларускіх гімназіяў, ні свайго ўніверсітэта. Пасля вайны ўлады актыўна праводзілі палітыку русіфікацыі і дэнацыяналізацыі беларусаў. З нас, як з той гліны, ляпілі савецкі народ – без мовы, без гісторыі і без сваёй культуры.

Працэс фарміравання беларускай нацыі, беларускага этнасу працягваецца фактычна да сённяшніх дзён. І гэта нягледзячы на тое, што палітыка і ідэалогія ўжо незалежнай дзяржавы, як гэта ні парадаксальна, была ўвесь час антынацыянальная, антыбеларуская. Параўнайце: у Мінску ў 1994 годзе ў беларускіх школах вучылася больш за палову дзяцей, зараз – 1,5%. Гэта тое, што мы маем за 22 гады прэзідэнцтва Аляксандра Лукашэнкі ў нацыянальнай адукацыі.

Але працэс ідзе. І я не скажу, што мы топчамся на адным месцы. Не.

– Ідзе дзякуючы каму?

– Дзякуючы самому факту існавання незалежнасці, існавання сваёй дзяржавы. Яна рэальна фарміруе нацыю, фарміруе народ.

У 1980-я гады мы ўсіх, хто гаварыў па-беларуску, хто хоць нешта рабіў для Беларусі, ведалі ў твар. Зараз для соцень тысяч, а можа, і для мільёнаў людзей беларуская ідэя – гэта каштоўнасць.

Вось тая ж улада столькі гадоў арыентавалася на Расію – і чым усё скончылася?

– Атрымліваецца парадаксальная сітуацыя: з аднаго боку, улада дастаткова антыбеларуская, дакладней абыякавая да нацыянальных каштоўнасцяў, саўковая, і ў той жа час, паколькі яна са сваіх кан'юнктурных мэт зацікаўлена ў захаванні суверэннай дзяржавы, яна спрые нацыянальнаму развіццю хаця б ускосна.

– Безумоўна. Я думаю, што і там, ва ўладзе, багата каго вось гэты 25-гадовы перыяд нашай незалежнасці развярнуў тварам да Беларусі. Я вельмі спадзяюся, што, нават трымаючыся за ўладу дзеля матэрыяльных інтарэсаў, прысмактаўшыся да дзяржавы, як п'яўкі да беларускага цела, гэтыя людзі тым не менш маюць разуменне агульнай каштоўнасці нашай незалежнасці.

Але для мяне таксама зразумела, што незалежнасць Беларусі будзе мець устойлівасць і перспектыву, калі яна будзе моцна звязана з дэмакратычнымі прынцыпамі пабудовы дзяржавы і грамадства. Бо немагчыма, каб несвабодны народ бараніў сваю свабоду. Калі гэтага няма, калі людзей трымаюць за масу, як было ў Савецкім Саюзе і ў нас зараз, калі людзям не давяраюць адказнасць за Беларусь, тады няма і падмурка для свядомай абароны сваёй дзяржавы.

Згадваюцца гістарычныя паралелі. Калі ў 1794 годзе Якуб Ясінскі ўзняў паўстанне ў Вялікім Княстве Літоўскім супраць расійскіх акупантаў, дык першае, што было зроблена паўстанцамі, – дадзена свабода прыгонным сялянам. Неўзабаве войска паўстанцаў напалову вырасла за кошт сялян, касінераў, якія адчулі грамадзянскую адказнасць за лёс Бацькаўшчыны і былі гатовы ахвяраваць дзеля яе жыццём.

– А ў сённяшнім стане наш народ гатовы бараніць сваю незалежнасць, калі такая неабходнасць узнікне?

– Гэта тое пытанне, на якое я не маю адказу. Колькі з 9,5 мільёна беларусаў гатовы выступаць за незалежнасць і хоць нечым дзеля яе ахвяраваць?

Мы разумеем, наколькі ілюзорная дзяржаўная сіла. Падзеі ў Крыме выдатна паказалі гэта. 90% сілавікоў, вайскоўцы, паліцыя, спецслужбы перайшлі на расійскі бок. Нехта выключна з меркантыльных інтарэсаў, бо там плацілі больш. Але самае галоўнае – не было разумення, што Украіна – гэта свая дзяржава, тая каштоўнасць, якую трэба абараняць.

А што маем мы? Беларусь фармальна незалежная. Але на якім баку акажацца войска, спецслужбы, не дай Бог? Яны сядзелі ў расійскіх акадэміях пяць гадоў за адной партай, пілі разам, гулялі, а зараз што, ваяваць будуць адзін супраць аднаго?

Інстытуцый, якія па-сапраўднаму настроены бараніць Беларусь, мала. Вось чым павінен займацца Лукашэнка, калі хоча захавацца сам, хаця б на нейкі час, і захаваць дзяржаву. А пагрозы, на жаль, сталі рэальнасцю.

Жаданне расійскай палітычнай эліты ўзяць рэванш за развал Савецкага Саюза, мабыць, асноўнае, што ляжыць у аснове міжнароднай палітыкі Расіі. І найперш гэта пагражае іншым постсавецкім краінам.

«Доўгі час людзей падкормлівалі проста з рукі і за гэта патрабавалі палітычнай лаяльнасці»

– Ці згодны вы з амбасадарам Беларусі ў Кітаі Кірылам Рудым, які лічыць, што трэба раскадзіраваць грамадства, што наша развіццё тармозяць культурныя бар'еры: спажывецкія адносіны, прыярытэт роўнасці над багаццем, арыентацыя на савецкае мінулае, гігантаманія, матывацыя пагрозамі, ухіленне ад адказнасці і балючых рашэнняў.

– Багата пад чым з гэтага мы ўсе падпішамся. Гэта ўсё хібы постсавецкага грамадства і аўтарытарнай, персаніфікаванай улады. Менавіта постсавецкі кансерватызм мне бачыцца асноўнай праблемай, прычынай боязі чагосьці новага, пэўнай нерашучасці.

Зноў жа гістарычна можна зразумець, адкуль ідзе гэты страх. Яшчэ ў 1980-я гады, калі мы, маладыя, займаліся беларускімі справамі, мая будучая цешча казала сваёй дачцэ: «Глядзі, па Сашу яшчэ прыедзе машына, забяруць і звязуць». Яны тады добра памяталі, як гэта было ў 1930-я гады і пасля вайны.

І гэтая боязь нікуды не падзелася, яна перайшла ў наша грамадства. Улады працягваюць культываваць страх як метад кіравання людзьмі.

Урэшце, па вялікім рахунку мая цешча і не памылілася. У 2011 годзе прыехалі, забралі і звезлі на тры гады. Адзінае добра, што не ў Сібір.

– Але ці можна перамагчы гэты страх?

– Нам патрэбна добрае ўзрушэнне. І яно можа адбыцца з-за эканамічнага крызісу. Ёсць пэўная мяжа, да якой людзі цярпяць, але потым ужо гэтае цярпенне сканчваецца, і страх адступае.

Нацыянальныя, духоўныя ці іншыя каштоўнасці важныя толькі для пэўнай часткі грамадства, не ўсе гатовы дзеля іх ахвяраваць. Але калі пустая лядоўня і няма чаго есці, тады людзі пачынаюць больш актыўна адстойваць свае правы. Зараз мы бачым пэўную актыўнасць па пытанні «дармаедства». Гэта закранула шмат каго, цэлы слой людзей.

Але ўлада хітра робіць. Яна заўсёды ставіць на большасць, прыціскаючы меншасць. Гэта тычыцца і палітычнай сітуацыі, і нейкіх эканамічных пытанняў.

– Аднак калі скласці гэтыя меншасці, якія прыціскала ўлада 20 з нечым гадоў, атрымаецца даволі вялікая частка насельніцтва. Забралі льготы ў чарнобыльцаў, потым пенсіённая рэформа, прадпрымальнікі, «дармаеды», дэмакратычная супольнасць...

– Людзі ж атрымлівалі не толькі негатыў, але і пазітыў. Калі ў іх штосьці забралі, то штосьці і далі, напрыклад, ільготныя крэдыты, і яны куплялі сабе кватэры, машыны. То бок гэты працэс ішоў не ў адзін бок. Улады заўсёды імкнуліся знаходзіць сацыяльныя пернікі і размяркоўваць іх сярод значнай часткі людзей, дзякуючы чаму і мелі падтрымку.

Што ты мог пяць гадоў таму сказаць чалавеку, які будаваў хату за льготны крэдыт, і ў якога дзеці за 500 долараў заробку працаваць не хацелі? Даволі доўгі час людзей падкормлівалі проста з рукі і за гэта патрабавалі палітычнай лаяльнасці, патрабавалі заплюшчваць вочы на парушэнні правоў і свабод.

Зараз эканамічная сітуацыя змянілася, Лукашэнку прыходзіцца прымаць непапулярныя рашэнні, і ў грамадстве рэзка вырасла незадаволенасць палітыкай улад. Людзі шукаюць адказу на пытанні: хто вінаваты і што рабіць?

– Ці не падаецца вам, што адна з такіх фундаментальных прычын таго, што мы маем, гэта дэфіцыт салідарнасці паміж беларусамі?

– І тут нічога новага. Яшчэ Гавел пісаў, што галоўная задача камуністычнай улады ў Чэхаславакіі ў 1970-я гады была аддзяліць грамадскае жыццё ад прыватнага. Даць магчымасць людзям жыць і займацца сваімі справамі, але з умовай не ўлазіць у справы дзяржаўныя: мы будзем кіраваць, а вы будуйце хаты, жаніцеся, разводзьцеся, купляйце, што можаце купіць.

Атамізаванае, дысперснае грамадства, замкнёнае на сваіх праблемах, не звязанае паміж сабой сацыяльнымі ніткамі, – гэта мара любой аўтарытарнай улады.

Праблема з нерэгістрацыяй грамадскіх арганізацый, якая ў нас існуе, – выразная лакмусавая паперка. У нас грамадскіх арганізацый у 10 разоў менш на душу насельніцтва, чым у нашых суседзяў – палякаў ці ўкраінцаў. Гэта зроблена, каб не ствараліся грамадскія сувязі любога кшталту.

А яшчэ Гавел пісаў, што для таго, каб запалохаць грамадства, аслабіць людскую салідарнасць, неабавязкова ў турме трымаць тысячу чалавек – дастаткова пасадзіць 5–7. Гэта дакладна наша сітуацыя.

«Хочаш змяніць мазгі – змяні гісторыю»

– Але з усяго гэтага вынікае, што праблема ўсё ж ва ўладзе. Зменіцца яна – і што, беларусы будуць ужо іншыя?

– Улада – гэта ж пэўная сістэма бюракратыі. Яна нараджае сабе падобных. Таталітарная эсэсэсэраўская ўлада зараз перайшла ў больш лёгкі беларускі варыянт, стаўшы аўтарытарнай, але ўсё роўна яна імкнецца захавацца ў той форме, якая ёсць.

На сёння, я перакананы: беларускае грамадства перарасло кансерватызм беларускіх улад і асабіста Лукашэнкі. Але няма механізмаў для трансфармацыі.

Я ўжо казаў, што эканамічныя цяжкасці могуць прывесці да сур'ёзных змен. Як гэта было на пачатку 1990-х гадоў. Рэзкае павышэнне коштаў вывела людзей на плошчу пад эканамічнымі лозунгамі. Але праз дзве гадзіны на плошчы з'явіліся бел-чырвона-белыя сцягі і загучалі палітычныя лозунгі з патрабаваннямі змяніць уладу. Палітызацыя пратэсту адбылася імгненна і на вачах.

Пэўныя ўмовы для змен у грамадстве існуюць. Аднак гэта залежыць не столькі ад тонкай праслойкі актывістаў, колькі ад сотняў тысяч людзей, ад таго, наколькі яны гатовы пратэставаць і адстойваць дэмакратычныя змены ў грамадстве.

– Нам трэба пачакаць, калі людзі самі выйдуць на плошчу, а потым несціся туды са сваімі бел-чырвона-белымі сцягамі? Бо зараз атрымліваецца, што мы, наадварот, спрабуем дапамагчы людзям прыстасавацца да сітуацыі, дапамагаем, як з тымі ж лістамі для «дармаедаў», паменшыць гэтую незадаволенасць жыццём, тым самым адцягваючы іх актывізацыю.

– Я не думаю, што «дармаеды» стануць тым рашаючым рухавіком і зменяць нашу сітуацыю. Ёсць розныя варыянты змен. Напрыклад, як у Лацінскай Амерыцы, дзе адбыўся пераход ад аўтарытарнай улады да дэмакратыі. Яны найбольш прывабныя, канешне. Але без пэўнага ціску грамадства на ўлады гэта немагчыма.

Іншая справа, што не хацелася б, каб гэта адбывалася па гвалтоўным сцэнарыі. Бо сілавое супрацьстаянне прыносіць такія надломы і раны для грамадства, якія цяжка залячыць нават наступнымі рэформамі і станоўчымі зменамі. Але кожны народ сам выбірае свой шлях.

Класічная сітуацыя: у Празе ў канцы 1980-х выйшаў мільён людзей на плошчу, а праз тыдзень улада ўжо перайшла да дэмакратычнага ўрада. Гэтага ніхто зусім не чакаў. Але быў і румынскі варыянт, калі на загад улад была праліта кроў людзей, і дыктатара Чаўшэску расстралялі без суда.

З другога боку, шмат гавораць і пра тое, што верагодным зменамі можа скарыстацца Расія. Над гэтым трэба думаць. Але я мяркую, што цвёрдая ўзважаная пазіцыя дэмакратычных сіл пры такім суседзе, які мае свае палітычныя інтарэсы ў Беларусі, дае нам шанц дамагчыся поспеху.

– А дзе гарантыя, што беларусы з тымі савецкімі ўстаноўкамі, якія ў іх так клапатліва пэсціла гэтая ўлада, зноў не абяруць сабе новага Лукашэнку?

– Так, частка кансерватыўнага грамадства, на якую абапіраўся Лукашэнка ўвесь гэты час, нікуды не падзелася. Звычайна гэта людзі прарасійска настроеныя, з невялікіх гарадоў, з невысокім узроўнем адукацыі, савецкага кансерватыўнага выхавання. Ці мала мы чулі, стоячы на мітынгах: «Сталіна на вас не хапае!»?

Жаданне моцнай рукі ў пэўнай часткі нашага грамадства застаецца. І з гэтым нам жыць. Трэба ўлічваць гэта і імкнуцца знаходзіць паразуменне. З аднаго боку, прапаноўваючы і падтрымліваючы еўрапейскі шлях развіцця для дэмакратычна настроеных людзей, а з другога – не адразаючы тую частку грамадства, якая не гатова да змен.

Вось такая складаная задача. Я думаю, што яшчэ наступную чвэрць стагоддзя мы будзем жыць у гэтай няпростай сітуацыі падзелу беларускага грамадства.

Але галоўнае – мы павінны не разуверыцца, не скласці рукі, не пераключаць свае высілкі з грамадскіх інтарэсаў на прыватныя. Бо гэта тое, чаго хацела б ад нас улада.

Лукашэнка не раз заяўляў раней: не падабаецца – з'язджайце за мяжу, я тут буду з тымі, хто мяне падтрымлівае. Зараз ён, праўда, гэтага не кажа, бо, мабыць, разумее, што ўяўляюць сабой яго прыхільнікі і які ўзровень іх інтэлекту ды патрыятызму.

Таму нам трэба набірацца трываласці і працаваць.

– Рабі, што мусіш, і няхай будзе, што будзе?

– Будзе ўсё добра! Адназначна. Нягледзячы на тыя цяжкасці, з якімі мы сутыкаемся – Лукашэнка з ягонай бяздарнай камандай, значная частка грамадства, арыентаваная на цвёрдую руку, – мы ўсё адно ідзём наперад.

Калі мы вытрываем яшчэ гадоў 10, то павярнуць назад ужо будзе цяжка.

Так, багата ў каго сёння каша ў галаве. Але ж у 1980-х у галовах увогуле амаль нічога не было. Калі ж закладзеныя пазітыўныя веды і вопыт, калі чалавек тым ці іншым чынам падрыхтаваны да змен, тады значна прасцей рухацца наперад.

Праца мусіць ісці праз культурныя акцыі, праз падручнікі, праз асвету і вольнае слова, урэшце праз эканоміку. Апошнія два гады ўлады зразумелі, што для грамадскіх ініцыятыў трэба, прынамсі, даць калі не зялёнае, дык хоць жоўтае святло. Запатрабаванне ёсць. Гляньце, які фурор выклікала апошняя прэзентацыя кнігі «Айчына» Уладзіміра Арлова і Паўла Татарнікава, людзі стаялі ў чэргах па беларускамоўную кнігу!

Хаця ёсць і іншыя прыклады. Прачытаў, што з падручнікаў выкраслілі раздзел пра сталінскія рэпрэсіі. Улады нявечаць гістарычную памяць. Просты спосаб: хочаш змяніць мысленне – змяні гісторыю. На жаль, сённяшняя афіцыйная версія гісторыі – гэта ў пэўным сэнсе адбітак уяўленняў Аляксандра Рыгоравіча пра лёс Беларусі.

Але ўсё не безнадзейна. Як казаў Ніл Гілевіч, перажылі лета гарачае, перажывём і г… сабачае.

У нашай гісторыі за апошнія 100 гадоў былі такія адчайныя, здавалася б, безнадзейныя сітуацыі, што, здаецца, усё, гамон… Але ж, дзякуючы самаахвярнасці нашых папярэднікаў, неяк выходзілі на лепшае.

Трэба больш рабіць для Беларусі: у розных накірунках, але з адзінай мэтай – мець вольную, дэмакратычную і заможную Беларусь. Вось тады ўсё ў нас будзе добра.

Анастасія ЗЕЛЯНКОВА, Аляксандр СТАРЫКЕВІЧ.

ЗАКУЛИСЬЕ

Юрий Островский может стать дважды лауреатом Государственной премии Беларуси

«Шансы велики, но не хочу рассуждать о том, что от меня не зависит», – замечает Юрий Петрович.

Известный кардиохирург – в числе номинантов на Госпремию в области науки и техники за 2016 год. Правда, он не единоличный соискатель, а в команде врачей-трансплантологов. Вместе с Юрием Островским в нее вошли руководитель РНПЦ трансплантации органов и тканей **Олег Руммо,** заведующий отделом трансплантологии РНПЦ **Алексей Щерба**, руководитель отдела анестезиологии и реанимации РНПЦ **Александр Дзядзько**, заведующий отделом нефрологии, почечно-заместительной терапии и трансплантации почки 9-й больницы Минска **Олег Калачик** и заведующий отделением анестезиологии и реанимации РНПЦ «Кардиология» **Андрей Валентюкевич.** Работа медиков называется «Разработка и внедрение технологий трансплантации органов у детей и взрослых», представлена она на высшую награду страны Министерством здравоохранения.

В 1996 году Юрий Островский стал лауреатом Государственной премии Беларуси в области науки и техники за разработку и внедрение искусственного клапана сердца «Планикс». Остальные врачи на высокую госнаграду номинируются впервые. И если войдут в число победителей, то Юрий Островский станет первым в современной Беларуси медиком – дважды лауреатом Государственной премии страны. В советское время похожего успеха достиг известный белорусский уролог, академик, министр здравоохранения Беларуси и, к слову, хирург, который первым в Беларуси осуществил пересадку почки, **Николай Савченко**. Он был удостоен звания лауреата Государственных премий СССР и БССР.

Указ о присуждении государственных премий 2016 года должен подписать Александр Лукашенко.

– *Думаю, что у нашей команды шансы велики*, – говорит Юрий Островский. – *Но я не хочу рассуждать о том, что от меня не зависит. Работа проделана колоссальная, в 2008 году мы начинали фактически с нуля, а сегодня пересаживаем все органы. Ситуация в отрасли вышла на новый виток. И, конечно, будет очень приятно, если страна оценит наши старания и заслуги.*

В ТЕМУ

Раз в четыре года

С 2016 года три государственные премии в области науки и техники, а также три премии в области литературы, искусства и архитектуры будут присуждаться раз в четыре года. Ранее лауреатов выбирали раз в два года. Размер премии – 3,5 тыс. базовых величин. Сегодня это составляет 80 тысяч 500 рублей, или около 43 тысяч долларов по курсу Нацбанка. Сумма небольшая, но по сравнению с тем, как лауреатов оценивали в середине 1990-х, – это уже хоть что-то.

Государственная премия присуждается одному соискателю или коллективу соискателей, состоящему не более чем из 6 человек. Во втором случае общая сумма премии делится между членами команды.

Мария ЭЙСМОНТ.

ПРАГНОЗ

Беларусь адзіная ў мінусе

У гэтым годзе, паводле прагнозаў Сусветнага банка, краіны СНД чакае рост ВУП – ад 1,2% да 7,4%. І толькі валавы ўнутраны прадукт Беларусі будзе з адмоўным паказчыкам. Нават перспектывы эканомікі Украіны Сусветны банк ацэньвае больш аптымістычна, чым перспектывы эканомікі нашай краіны.

Як будзе расці ВУП краін СНД у 2017 годзе (прагноз):

Узбекістан – 7,4%
Туркменістан – 6,5%
Грузія – 5,2%
Таджыкістан – 4,5%
Кыргызстан – 3,0
Малдова – 2,8%
Арменія – 2,7%
Казахстан – 2,2%
Украіна – 2,0%
Расія – 1,5%
Азербайджан – 1,2%
БЕЛАРУСЬ – -0,5%

Калі спраўдзіцца прагноз Сусветнага банка, гэта будзе азначаць, што ВУП Беларусі зніжаецца трэці год запар: у 2015 годзе ён упаў на 3,8%, у 2016-м – на 2,6%. Праўда, нельга не заўважыць, што ідзе запавольванне тэмпаў падзення. Значыць, нейкая станоўчая дынаміка ўсё ж такі назіраецца. І назіраецца, паводле высновы эканаміста Сусветнага банка Кацярыны Вашакмадзэ, дзякуючы «*аднаўленню ўзроўню цэн на сыравінныя тавары, асабліва нафты – пасля рэзкага падзення ў 2014 годзе, а таксама паслабленню геапалітычнай напружанасці ў рэгіёне*».

ДАРЭЧЫ

Кітай лідзіруе

Прагнозы Сусветнага банка сведчаць, што не толькі ў краінах СНД – ВУП усіх буйных эканомік свету ў 2017-м будзе расці хутчэй, чым у 2016 годзе. Напрыклад, чакаецца, што ВУП ЗША ў 2017-м вырасце на 2,2% супраць 1,6% у 2016 годзе. Але да аналагічнага паказчыка Кітая Злучаным Штатам Амерыкі далёка.

Сусветны банк прагназуе такі рост ВУП:

Кітай – 6,5%
ЗША – 2,2%
Еўрасаюз – 1,5%
Вялікабрытанія –1,2%
Японія – 0,9%.

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

СУД ДЫ СПРАВА

АЛЕНА ЛУЦКОВІЧ:
«Прайду ўсе інстанцыі…»

За вулічнае апытанне пра выбары актывістка Аб'яднанай грамадзянскай партыі атрымала штраф у памеры 345 рублёў.

Наша газета распавядала пра гісторыю, якая адбылася з сябрам АГП і былым кандыдатам у дэпутаты Палаты прадстаўнікоў **Аленай Луцковіч.** Каля месяца таму актывістка праводзіла ў райцэнтры Акцябрскі Гомельскай вобласці вулічнае апытанне для свайго блога. Жанчына хацела пачуць меркаванне жыхароў пра выбары – наколькі яны празрыстыя і справядлівыя.

У выніку сярод звычайных грамадзян Алене сустрэліся і чыноўнікі з мясцовага райвыканкама, якія глыбока абурыліся такімі "прыставаннямі". У міліцыю патэлефанаваў намеснік начальніка аддзела ідэалагічнай працы райвыканкама **Сяргей Зарычны**, які вырашыў, што парушаецца грамадскі парадак.

На Алену Луцковіч быў складзены пратакол, а днямі суд Акцябрскага раёна разгледзеў гэтую справу.

"Суддзя вырашыла, што я вінаватая ў дробным хуліганстве, бо быццам бы назойліва спыняла грамадзян і чаплялася да іх, – распавяла актывістка. – *Насамрэч я збіраюся браць удзел у мясцовых выбарах, таму проста вырашыла даведацца ў людзей, што яны ўвогуле думаюць пра наша выбарчае заканадаўства. Тым не менш мяне пакаралі штрафам у памеры 15 базавых велічынь (345 рублёў). Нічога дзіўнага тут няма, бо якога яшчэ рашэння можна было чакаць у раённым судзе, калі разглядалася справа, якую ініцыявалі чыноўнікі з мясцовага райвыканкама? Зрэшты, плаціць штраф пакуль не збіраюся, і ў бліжэйшы час абскарджу рашэнне раённага суда ў абласным. Увогуле, гатова прайсці ўсе інстанцыі".*

Сяргей НІКАНОРАЎ.

ПАМЯЦЬ

Такім ён быў…

*25 лютага выдатнаму беларускаму паэту **Алесю ПІСЬМЯНКОВУ** споўнілася б 60 гадоў. З іх 13 гадоў, як яго няма з намі. Але жыве і чытаецца яго светлая і празрыстая паэзія. Бо і сам паэт быў светлы.*
Мне пашчасціла разам з Алесем Пісьмянковым бываць у многіх кутках роднай Беларусі, выступаць у розных чытацкіх аўдыторыях, наведаць яго Бялынкавічы ў Касцюковіцкім раёне і маю Патапаўку на Буда-Кашалёўшчыне, два леты запар правесці колькі дзён на Браслаўскіх азёрах і, адпачываючы ў пісьменніцкай "Іслачы", паблукаць па ракаўскіх сцежках, паўтара года папрацаваць у рэдакцыі часопіса "Вожык".
У нас з Алесем не было сакрэтаў. Часам мы адкрываліся адзін аднаму настолькі, наколькі не адкрываліся, бадай, самым родным і блізкім. На жаль, пра многае з таго, у чым мне прызнаваўся сябар, асабліва ў апошнія месяцы і дні свайго кароткага і няпростага жыцця, я нікому не магу сказаць і сёння. Гэта наша, асабістае.
Але было і іншае, тое, што навідавоку. І сумнае, і вясёлае. Сёе-тое з гэтага іншага, занатаванага ў памяці, – перад вамі.
А творчасць Алеся Пісьмянкова – гэта справа літаратуразнаўцаў. І яна вартая самага сур'ёзнага даследавання.

Першы верш

"Калі вы напісалі свой першы верш?" – гэта, бадай, самае распаўсюджанае пытанне, якое чытачы задаюць на сустрэчах з паэтам.

Не мінала яно і Алеся. Сапраўды, калі?

А было гэта, па яго ўласным прызнанні, у чацвёртым класе. Усе хлопчыкі хадзілі па вушы закаханыя ў сімпатычную аднакласніцу. Алесь, безумоўна, не выключэнне. І аднойчы, асмялеўшы, ён напісаў верш і перадаў дзяўчынцы. Пасланне складалася з двух рыфмаваных радкоў:

Удзень і ўноч парой вясновай
Люблю я Таньку Раяўнёву.

Нейкім чынам Алесева прызнанне трапіла да настаўніцы, і Алена Трыфанаўна (так, па-мойму, яе звалі) з абурэннем: маўляў, калі ўсе ў класе рашаюць задачы, гэты нягоднік сачыняе любоўныя запіскі, – паставіла закаханага вучня ў кут. "Пакуль я там стаяў, – распавядаў Алесь, – напісаўся яшчэ адзін верш. Мне спадабалася, і адтуль усё пайшло".

Вось так з таго класнага кута на ўроку арыфметыкі і сягнуў будучы паэт на літаратурны абсяг ды ўзняўся на такую вяршыню, якая тады, у школьныя гады, наўрад ці бачылася і самому Алесю, і яго настаўніцы Алене Трыфанаўне. Дзякуй ёй і нізкі паклон!

Пасля ўжо, як паэта не стала, завітаўшы ў Бялынкавіцкую сярэднюю школу разам з пісьменнікамі Васілём Ткачовым і Аляксандрам Бардоўскім, які да Алеся закончыў яе і вельмі шмат зрабіў для ўшанавання памяці свайго малодшага земляка, я падчас выступлення прапанаваў настаўнікам:

– Вы ж ведаеце той клас і той кут, у якім стаяў Алесь. Павесьце ў ім мемарыяльную шыльду з надпісам: "У гэтым куце нарадзіўся беларускі паэт Алесь Пісьмянкоў". Магчыма, кут такога кшталту будзе адзіным у свеце.

Зрэшты, і адкрыць шыльду можна было б урачыста на Магілёўскім абласным свяце паэзіі і песні "Пісьмянкоў луг", якое ўжо не першы год ладзяць на радзіме паэта.

Там, дзе пачынаецца Бесядзь

Колькі памятаю, Алесь жыў запаветнай марай – наведаць выток і вусце Бесядзі. "Добра было б і па ўсёй рацэ – ад краю да канца – праплысці – казаў пры гэтым, – ды гэта не ажыццявіма. А вось выток на Смаленшчыне і вусце пры ўпадзенні ў Сож на тваёй Гомельшчыне – гэта рэальна..."

І я разумеў сябра, бо Бесядзь была не толькі ракой Аркадзя Куляшова, а і яго, Алесевай. На Бесядзі прайшло маленства Пісьмянкова, сюды, у родныя Бялынкавічы, наведваўся ён з Мінска да бацькоў, а пазней – на іх святыя магілы.

Першую частку Алесевай мары, вытокавую, мы ажыццявілі разам; другая ж, вусцевая, на жаль, так і засталася няздзейсненай. Хоць і ў Гомелі з ім былі неадночы, аднак усё неяк не выпадала.

Я добра памятаю той надзвычай спякотны летні дзень, калі з тагачасным галоўным лясніччым Касцюковіцкага лясгаса Міхаілам Шавандам і нейкім раённым аграбеспячэнцам за рулём уазіка выбраліся на Смаленшчыну – дзякуй Богу, ніякага пагранпаста на мяжы з Расіяй не існавала. Прыехалі ў вёску, за якой дзесьці там, у балоцістым вербалозе, з крынічкі і павінна была выцякаць Бесядзь. У праваднікі прыхапілі мясцовага старажыла, які першым трапіўся на нашым шляху. Спачатку ехалі на машыне, а потым, калі зямля стала больш нізіннай, пакінулі яе на сушэйшым месцы і далей прадзіраліся праз густыя, усыпаныя камарэчай кусты ў крапіве пехатой.

– Вось ён, выток! – усклікнуў нарэшце Алесь, першым натрапіўшы на бруістую крынічку. Скінуў кашулю, схіліўся і, набраўшы поўныя прыгаршчы студзёнай крынічнай вады, лінуў на сябе, пачаў расціраць спатнелае ад хады і сонца цела. А ўбачыўшы, што я стаю застыла ўзбоч, загукаў:

– А ты, Толік, што як сонны? Абдайся! Уяўляеш, мы на вытоку Бесядзі!

Каб улагодзіць сябра, я таксама падступіўся да крыніцы, набраў у прыгаршчы вады і лена плюхнуў сабе на твар – вядома ж, зрабіў гэта не з такой замілаванасцю, як Алесь.

Зрэшты, я рэдка бачыў яго такім натхнёна-шчаслівым, як у той момант. Здавалася, што Алесь ля гэтай крынічкі як бы наноў нарадзіўся.

...Кажуць, што ў свой апошні прыезд у Бялынкавічы на магілы бацькоў (гэта было якраз на Радаўніцу, 20 красавіка 2004 года, літаральна за тры дні да раптоўнай смерці ў Мінску) Алесь значы яшчэ, ледзь заднелася, пайшоў на Бесядзь і прасядзеў на беразе, аж пакуль не наспеў час ехаць у сталіцу. Пра што ён думаў той часінай, гледзячы на рачную плынь? Няўжо прадчуваў блізкае развітанне з ракой не такога ўжо з вышыні сваіх гадоў і далёкага маленства-юнацтва?..

Пісьменнікі: большы і меншы

Гасцявалі ў бацькоў Алеся Пісьмянкова – у яго родных Бялынкавічах.

Селі снедаць, загаварыліся. Бачу: бацька аж ёрзае на зэдліку. І вось не вытрымлівае:

– Добра, хлопцы, вы тут яшчэ пасядзіце, а я пайду запрагу каня – можа, паспею сена прывезці з лужка, пакуль дождж не лінуў. Вунь як хмары збіраюцца, – кіўнуў праз акно на неба.

– Сядзі, бацька, – супакоіў яго Алесь. – Зараз мы з Толікам Зэкавым прывязём.

– Ага, з Мятліцкім некалі ўжо дроў накалолі, – намякнула на нешта былое маці. – Цяпер так, мабыць, з Зэкавым і сена прывезяце...

Калі ж нарэшце выбраліся на луг, мы з Уладзімірам Сямёнавічам віламі кідалі сена на воз, а Алесь раскладваў-укладваў. І ўсё гаварыў і гаварыў, размахваючы рукамі.

– Злазь, – загадаў неўзабаве бацька, зірнуўшы на скасабочаны воз. – Пісьменнік – ён і ёсць пісьменнік.

– А можа, Сямёнавіч, мне паспрабаваць? – азваўся я.

– Ёсць жаданне – лезь.

Ніколі яшчэ я так не завіхаўся – дужа ж хацелася спадабацца.

– А ў Толіка лепш атрымліваецца, – кінуў праз нейкі час бацька Алесю. – Відаць, ён усё ж меншы пісьменнік.

– Чаму гэта? – баючыся, што я пакрыўджуся на такую пахвалу, зніякавеў Алесь.

– Ды таму, што воз лепш топча, чым ты, – як бы між іншым, спакойна адказаў Уладзімір Сямёнавіч.

Паклон хаце

Былі ў Гомелі, вечарам завіталі ў маю Патапаўку. Часу асабліва не мелі, таму вырашылі пераначаваць, а назаўтра падабед даехаць на дызелі да Жлобіна, адтуль ужо на пасажырскім скіраваць у Мінск.

Алесь, даведаўшыся, што дзявочае прозвішча маёй маці Зарэцкая, узрадаваўся і пачаў даводзіць, што, магчыма, мы нейкая радня, бо, аказваецца, і ў ягоным родзе ёсць Зарэцкія.

А раніцай наступнага дня прасіў паказаць хату, дзе нарадзіўся мой зямляк паэт Уладзімір Дзюба.

– Хачу пакланіцца, – сказаў. І дадаў пры гэтым: – Я ў многіх пісьменнікаў быў на радзіме. І ведаеш, потым зусім па-іншаму чытаюцца іх творы. Больш зрокава.

Нешта падобнае зведаў і я, пагасціўшы ў яго родных Бялынкавічах.

Дзесяць вершаў

У выдавецтве "Мастацкая літаратура" рыхтавалі да выдання кнігу Алеся Пісьмянкова "Мы з братам". Трэцюю – для дзяцей. Гэта было якраз падчас нашай сумеснай працы ў часопісе "Вожык": Алесь з'яўляўся галоўным рэдактарам, я – ягоным намеснікам.

– Хочуць выпусціць у цвёрдай вокладцы, але для аб'ёму трэба яшчэ дзясятак вершаў, – патлумачыў мне сябар.

– Дай.

– Але ў мяне іх няма.

– Дык напішы!

– Табе лёгка сказаць, а я з дзіцячымі творамі ўжо завязаў.

І ўсё ж Алесь, пэўна, прыслухаўся да маёй парады, бо на наступны дзень, яшчэ не заходзячы ў свой кабінет, адразу зазірнуў да мяне:

– Слухай, адзін верш учора напісаў. Дзіцячы. Хочаш, чытану?

І тут жа чытануў. А назаўтра – другі, праз дзень – трэці. Так і да дзясятка дагнаў.

А прывёзшы з выдавецтва кнігу, казаў:

– Я і не спадзяваўся, што атрымаецца. Каб не тваё "напішы", можа, і не было б такой прыгожай кніжкі. Гэта ж сам на сябе разлаваўся. Хоць так я ніколі і не пісаў. Як бы пад заказ...

Давайце развучым

У Алеся ёсць цудоўны дзіцячы верш "Як быць?":

Без марожанага
Гіну.
А з марожаным –
Ангіна.

Нейкія сем слоў разам з прыназоўнікамі, а які вобразны малюнак! Не горш, чым рускае хрэстаматыйнае "Наша Таня громко плачет...", на якім выраслі і мы, і нашы дзеці, а цяпер і ўнукі. А вось жа яно сваё, беларускае, можа, нават больш змястоўнае, чым у Агніі Барто. Зрэшты, згаданы Алесеў верш перакладзены на рускую, украінскую і польскую мовы, уключаны ў школьныя чытанкі гэтых краін. А мы кажам: маўляў, няма ў Айчыне свайго прарока.

Нярэдка, калі мы выступалі перад маленькімі чытачамі, Алесь напрыканцы развучваў з імі "Як быць?" на памяць. І пасля абавязкова жадаў: "Расціце здаровенькімі і ніколі не хварэйце!"

Цяпер на сваіх сустрэчах я таксама развучваю гэты верш з хлопчыкамі і дзяўчынкамі. І не пакідае адчуванне, што, як і раней, мы выступаем разам з Алесем.

Сустрэча за кратамі

Нас, вожыкаўцаў, запрасілі ў Навасады – выступіць у турме перад зэкамі. Паехалі ўтрох: Алесь, я і Павел Саковіч. "Ты, Зэкаў, да сваіх едзеш", – пакеплівалі з мяне па дарозе калегі.

На сустрэчы Алесь знаёміў зняволеных з "Вожыкам": згадваў пра газету-плакат "Раздавім фашысцкую гадзіну", з якой пачынаўся сённяшні часопіс, распавядаў, пра што пішам цяпер. Калі, звяртаючыся да зняволеных, сказаў: "Ля вытокаў "Вожыка" стаяў вядомы вам Кандрат Крапіва", – нехта з залы ці то жартам, ці то ўсур'ёз запытаўся:

– А дзе ён сядзеў?

У іх, аказваецца, свой крытэрый вядомасці.

...Свае ўражанні ад той паездкі Алесь занатуе потым у "Вершы, напісаным у турме". Чытачы, аднак, пазнаёмяцца з ім у кнізе паэта "Думаць вершы...", якая выйшла пасля яго смерці:

Навасады. Зіма.
Год 2003-ці.
Месца дзеі – турма;
Запрасілі сустрэцца.

Ад турмы і сумы
Адракацца не будзем,
Добра ведаем мы,
Што й за кратамі – людзі.

Іх зямная юдоль
Не найлепшая ў свеце,
Іх затоены боль
Нельга нам не прыкмеціць.

Ну не звер ён, не звер,
Той вунь стрыжаны хлопча.
Мо ягоны давер
Заўтра зона растопча.

Анічым не праб'еш
Яе панцыр лядовы.
Спадзяванне на верш,
На гаючае слова.

Як бачна, дабрыня да людзей, якой заўжды поўнілася Алесева душа, не пакінула яе і ў турме.

Знаёмства ў лесе

Пасля таго як выйшла шырокавядомая сёння кніга паэзіі, прозы і публіцыстыкі пра чарнобыльскую трагедыю "Прайсці праз зону" (яшчэ першая, бо праз пяць гадоў з'явілася другая), аўтар гэтай ідэі Мікола Мятліцкі загарэўся жаданнем паказаць нашу родную Беларусь з іншага боку: маўляў, не ўся ж яна атручаная, захаваліся і прыгожыя мясціны, напрыклад, Браслаўшчына. Каб прыахвоціць да стварэння браслаўскай анталогіі сяброў-паэтаў, Мікола і арганізаваў некалькі летніх вандровак на тутэйшыя азёры.

Я патрапіў на другое лета. Пасяліліся мы з Алесем асобна ад астатніх – у прыстасаванай пад жыллё бочцы-цыстэрне на маляўнічым беразе Струсты. Побач тулілася лазня, але металічную цыстэрну так за дзень награвала сонца, што ноччу і ў ёй пачуваліся, як у парыльні.

– Затое Міколка бурчаць не будзе, калі чарку возьмем, – цешыўся Алесь. – А то сам цяпер, сабака, не п'е, і нас з табой ушчуваць будзе: маўляў, я ж вас прывёз сюды, каб хараством натхняліся ды вершы пісалі, а не гарэлку жлукцілі...

Раз-другі выплылі на возера з вудамі, а надалей я адмовіўся ад гэтага занятку – не рыбак усё ж. Ды і адкуль узяцца таму рыбацкаму азарту, калі вырас не на рэчцы?!

Пакуль Алесь бавіў час на вадзе, я хадзіў па лесе, збіраў грыбы. Падчас аднаго з такіх блуканняў натрапіў на турысцкія палаткі. Як даведаўся пасля, гэткім чынам адпачывала сям'я з Магілёва: муж з жонкай і дзве іх дачкі-старшакласніцы. Пазнаёміліся, разгаварыліся, гаспадыня пачаставала мяне нават згатаванымі на вогнішчы прысмакамі. Запрашалі яшчэ наведацца.

І я не адмовіўся, тым больш што старэйшая з прыгажунь-дзяўчатак, Алеся, адразу запала ў сэрца. Неяк узяў з сабой і сябра – пазнаёміць з землякамі.

– Дык вось чаму Толік адмовіўся ад рыбалкі, – жартаваў падчас сустрэчы з магілёўскімі турыстамі Алесь і ківаў у мой бок. – Гэты нюхам чуе сімпатычных дзяўчат. Бач ты, нават у лесе вынюхаў, – і звяртаўся да гаспадара: – Глядзіце, за Толікам вока ды вока трэба... А я-та думаю: па якія грыбы ён так бегае? Добрыя сыраежачкі знайшоў, не скажы, добрыя...

Усе зразумелі жарт, асабліва гарэзна, запунсавеўшыся, смяяліся дзяўчаткі. А мы і насамрэч з магілёўцамі пасябравалі, нават у лазню запрасілі. Не памятаю ўжо, ці прыходзілі. Мабыць, не, бо такое я абавязкова запомніў бы.

Затое ўжо ў Мінску пад тымі браслаўскімі ўражаннямі Алесь напісаў верш "Рыбацкая малітва", які ўпершыню быў змешчаны ў зборніку "Браслаўшчына азёрная мая" – тым, дзеля якога і вазіў нас на азёры Мікола Мятліцкі.

...Трынаццаты год няма Алеся, а я ўсё не-не ды і перачытваю ягоны верш – і як бы вяртаюся ў тое спякотнае лета на Браслаўскіх азёрах:

О, Божа, не дай прапасці,
Не рабі недарэкамі,
Пашлі нам рыбацкае шчасце,
Мне і Толіку Зэкаву.
У нас усяго даволі
З добрае ласкі Твае,
Даволі і хлеба, і солі,
А шчасця рыбацкага нестае.
І вуды ў нас адмысловыя,
А чамусьці ні клёву, ні лову...
З нас смяяцца гатовая
Студэнтачка з Магілёва.
Нібы рыбакі мы ніякія,
Нібы мы нічога не ўмеем:
– Прывітанне Аксакаву!
Добры дзень Сабанееву!
О, Божа, не дай прапасці,
Не рабі недарэкамі,
Пашлі нам рыбацкае шчасце,
Як не мне, дык хоць Зэкаву.

Рэдактар

Алесь Пісьмянкоў, з якім мне давялося паўтара года працаваць у "Вожыку", быў неверагодна прыстойны, шчыры і адкрыты перад калегамі і сябрамі, ніколі не хлусіў і не выхваляўся. Хоць якраз менавіта Алесь мог бы і пахваліцца сваімі сувязямі з "великими мира сего", бо яго любілі і шанавалі ў самых высокіх кабінетах, і пагаварыць з ім многія лічылі для сябе за асаблівы гонар. Ды і Алесь, інтэлігентны і высокаадукаваны, заўсёды знаходзіў тэму для размовы з любым: міністрам, старшынёй выканкама, рабочым, калгаснікам і нават самым звычайным бамжом. З ім і папраўдзе цікава было кожнаму.

Многія ведалі, што Алесь позна кладзецца спаць і не любіў прыходзіць на працу з самай раніцы – падцягваўся, як выказваўся сам, недзе каля адзінаццатай гадзіны. Не патрабаваў ранняга прыходу і ад супрацоўнікаў: маўляў, чым я лепшы? Галоўны прынцып Алесевага рэдактарства: не перашкаджаць. І ён усё рабіў, каб сцвердзіць гэты прынцып на справе.

Не ўтойваю: у нас з Алесем былі разыходжанні ў метадах кіраўніцтва, часам, здаралася, і сур'ёзна лаяліся, хоць я пры гэтым добра разумеў, што інакшым мой сябар-рэдактар нізавошта не стане. Як і не пакрыўдзіцца ніколі, не затоіць у душы зла.

Аднойчы ў запале чарговай спрэчкі, памятаю, сказаў Алесю: "А можа, мне сысці?" І пачуў у адказ: "А можа, мне? А ты пакіруеш..." На маё "Я ўжо кіраўнічага хлеба за сваё жыццё ўдосталь наеўся" Алесь парыраваў: "А я, хочаш сказаць, не? Іншы раз думаю: кінуць бы працу, купіць дом у вёсцы побач з рэчкай ці возерам – і пісаць. Як у паэта: "Землю попашет, попишет стихи..." Ці не цуд? Ды часопіс шкада. Добра, калі нармальны чалавек прыйдзе, а калі не? І справу загубіць, і калектыў замардуе. У нас жа сімпатычныя людзі працуюць: Валянціна Міхайлаўна Шуст, Іван Бокій, Рыта. Паша Шычко вунь таленавіты, як звер. Пал Палыч, калі ўпрэцца, бібліятэкі на вушы можа паставіць. А Вера Сяргееўна, каля якой ты круцішся, як кот ля слоіка са смятанай, з яе ямачкамі на шчочках – хто так яшчэ здольны смяяцца, а?"

Находзіла, было, дэпрэсія і на Алеся, аднак ад яе ён хутчэй пакутаваў сам. Яшчэ і жартаваў, каб, крый Божа, ягоны стан не перадаўся іншым.

Пачатак і канец

Дзіўна, але я зусім не памятаю, пры якіх акалічнасцях мы пазнаёміліся. Алесь тады працаваў у апараце Сюза пісьменнікаў – і, магчыма, гэта здарылася ў Доме літаратара на нейкай літаратурнай вечарыне, дзе ён быў амаль нязменным вядучым. Ці, можа, усё адбылося на прэзентацыі маёй кнігі пародый і баек "Дуэль", якую мы там жа ладзілі з прыватным выдаўцом і першым галоўным рэдактарам мінскай гарадской газеты "Добры вечар" Міхасём Расолькам. А мабыць, была нейкая іншая нагода... Адным словам, не памятаю.

Затое апошні дзень Алесевага жыцця – пятніца, 23 красавіка 2004 года – і сёння перад вачыма. Пасля абеду ў рэдакцыю часопіса "Вожык" завітала лагойская паэтэса Ірына Грыгор'ева. Мы абодва пазнаёміліся з дзяўчынай на семінары маладых паэтаў Міншчыны, якія раз на тры гады праводзіць пад тым жа Лагойскам абласная бібліятэка імя А.Пушкіна на чале з няўрымслівым дырэктарам Наталляй Чуевай. Запрошаныя туды ў якасці літкансультантаў, мы адразу вылучылі сярод семінарыстаў найбольш таленавітых. У іх ліку была і Ірына Грыгор'ева.

Дзяўчына пісала па-руску, і Алесь надта шкадаваў, што па гэтай прычыне яе творы нельга прапанаваць у "ЛіМ" ці ў "Маладосць". Тым не менш парэкамендаваў звярнуцца ў "Нёман", дзе Ірына і дэбютавала неўзабаве з падборкай вершаў. Алесь жа з таго часу пачаў падбіваць яе на выданне кнігі. "Таленавітая, але такая ўпартая", – скардзіўся мне, згадваючы сваю літаратурную вучаніцу.

Менавіта рукапіс паэтычнага зборніка Ірына Грыгор'ева і прывезла Алесю ў тую пятніцу. Некалькі хвілін мы пасядзелі ўтраіх, потым я пакінуў іх і пайшоў да сябе ў кабінет. Алесь яшчэ колькі разоў зазіраў да мяне: маўляў, паслухай, як хораша! – і зачытваў асобныя радкі, а то і цалкам нейкі верш Ірыны. Ён, бадай, як ніхто іншы, умеў радавацца ўдачы аўтара і заўсёды спяшаўся падзяліцца гэтым з кожным, каго мог далучыць да свайго адкрыцця.

У той дзень Алесь радаваўся ў апошні раз. А Ірына Грыгор'ева аказалася апошняй, хто размаўляў з ім жывым, і першай, хто пабачыў яго мёртвым. Яна распавядала потым, як усё здарылася, але гэта ўжо яе ўспаміны...

А тады мы ўтраіх – Ірына, Павел Саковіч і я – панеслі самую жудасную вестку ў сям'ю Алеся: жонцы Алене Рыгораўне і сынам Максіму і Аляксею. Тыя сотні метраў, што пралеглі паміж рэдакцыяй "Вожыка" і домам на Калінінградскім завулку, дзе жыў яго галоўны рэдактар, сталі, бадай, самымі пакутнымі ў маім жыцці.

...Апошнюю прыжыццёвую дату з біяграфіі Алеся Пісьмянкова нельга сцерці, таму, пэўна, памяць і не захавала тую, першую. Каб хоць такім чынам пашырыць межы часавай прасторы, у якой мы былі разам.

Анатоль ЗЭКАЎ.

Наша даведка

Алесь Пісьмянкоў нарадзіўся 25 лютага 1957 года на Магілёўшчыне – у вёсцы Бялынкавічы Касцюковіцкага раёна

У 1980 годзе скончыў філалагічны факультэт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. Працаваў у касцюковіцкай раённай газеце, сакратаром Саюза пісьменнікаў Беларусі, намеснікам галоўнага рэдактара часопіса "Полымя", узначальваў рэдакцыі штотыднёвіка "Літаратура і мастацтва" і часопіса "Вожык".

Першыя вершы надрукаваў у 1973 годзе ў касцюковіцкай раённай газеце.

Пры жыцці выдаў зборнікі паэзіі "Белы Камень" (1983), "Чытаю зоры" (1988), "Планіда" (1994), "Вершы" (1997), "Журавель над студняй" (1998), "Я не памру, пакуль люблю" (2000), кнігі для дзяцей "Заўзятары" (1993), "Ласуны-веселуны" (1996), "Мы з братам" (2003). Пасля смерці выйшла кніга вершаў і эсэ "Думаць вершы...", у якую былі ўключаны і ўспаміны пра паэта, паэтычны зборнік "Не знікай..." і зусім нядаўна – кніга для дзяцей "Чаму вожык не стрыжэцца?".

Творы Алеся Пісьмянкова перакладаліся на рускую, украінскую, балгарскую і польскую мовы, асобныя вершы пакладзены на музыку і сталі песнямі.

Алесь Пісьмянкоў – лаўрэат прэміі Ленінскага камсамола Беларусі, літаратурнай прэміі імя Аркадзя Куляшова.

Памёр 23 красавіка 2004 года.

РУБАМ!

Як жа край можа быць дарагі, калі нават назвы рачулкі не ведаем?

Прачытала артыкул "Сяргей Чыгрын: "Я наогул ліквідаваў бы ідэалагічныя аддзелы…" і адразу ўзгадала словы бабулі: "Вось каб гэтыя словы да Богу ў вушы". Ў іх – і падзяка таму, хто прамовіў такія словы, і адначасова жаданне, каб гэта збылося.

Хочацца, каб мянялі такія кнігі, як "Слонімскія настрої" С.Чыгрына, з'явіліся ў кожным рэгіёне. Наколькі гісторыя нашай краіны была б больш багатай!

На жаль, гісторыі, краязнаўству ў рэгіёнах надаецца вельмі мала ўвагі. Хоць ёсць рупліўцы-энтузіясты, якія з творчым імпэтам даследуюць родныя мясціны. Неяк мне трапіла ў рукі кніга Сяргея Токця і Мікалая Дзеленкоўскага "Скідзель і яго ваколіцы" (жывая гісторыя). Яна мае неацэннае значэнне не толькі для свайго рэгіёна, але і для ўсёй Беларусі, бо кожны рэгіён – неад'емная частка Радзімы, яе гісторыі.

А ці ж не заслугоўвае падзякі С.Суднік, які арганізаваў выпуск штокварталнага часопіса "Лідскі летапісец", на старонках якога фіксуецца дзень сённяшні і даследуецца мінулае? Ды і Станіслаў Вацлавевіч перыядычна выдае альманах "Ад Лідскіх мураў". Гэта на энтузіязме, а калі б яшчэ была падтрымка з боку дзяржавы!..

Многае ў нас страчана, найбольш ж бяспамятства. Колькі гадоў спявалі песню са словамі "речушка без названия", «как дорог край березовый»… Як жа край можа быць дарагі, калі нават назвы рачулкі не ведаем? Альбо: «Мой адрес не дом и не улица, мой адрес Советский Союз…».

Я неяк напісала ў райгазету, што трэба стварыць камісію па вывучэнні гісторыі раёна, але мой ліст нават не надрукавалі. Гэта гаворыць пра тое, як мы ставімся да сваёй спадчыны, да сваіх каранёў, да свайго духоўнага скарбу.

Яўгенія Барысаўна КУЛЕВІЧ.
Смаргонскі раён.

РОЗДУМ

Калі вас не цікавіць палітыка…

Вельмі часта пры абмеркаванні якіх-небудзь падзей чуеш ад суразмоўцы: "Палітыка мяне не цікавіць..."

А некаторыя нават дэманстратыўна спыняюць гутарку словамі: "Гэтыя твае развагі мне непрыемна слухаць!"

Асобы з такімі поглядамі абыякавыя да ўсяго таго, што адбываецца ў краіне, яны берагуць сябе і сваё сем'і ад непажаданых дачыненняў з уладамі. Пры гэтым яны не задумваюцца над тым, што свабодай грамадзянскага ўдзелу манкіруюць, перакрэсліваюць будучыню і сваю, і сваіх дзяцей, унукаў, добраахвотна адбіраюць у сябе права спадзявацца на законнасць. Ужо сёння амаль на кожным кроку заўважаецца правы нігілізм, калі свабоды і інтарэсы грамадзян ігнаруюцца, зневажаюцца чыноўнікамі. Апатыя грамадзян, уладныя структуры часта дзейнічаюць не на падставе існуючых законаў, а паводле нейкіх прымітыўных памкненняў, і не маюць нічога агульнага ні з існуючым заканадаўствам, ні з маральнымі нормамі. І ўсё гэта адбываецца з маўклівай згоды людзей, якія не цікавяцца палітыкай.

Палітыка – гэта не нейкае аморфнае стварэнне, ад якога нічога не залежыць у штодзённым жыцці. Палітыка мае дачыненне да кожнага чалавека, да кожнай сям'і. Паколькі многім нашым грамадзянам, выбраўшы кажучы, напляваць на тое, што адбываецца ў краіне, то і маюць яны тое, чаго заслугоўваюць. Ці будзе аўтарытарны рэжым з моцным сілавым апаратам трымацца ў інтарэсах тых, хто страціў гонар і годнасць?

Палітыка выкрывае ўсе цёмныя бакі нашага жыцця, прымушае цвяроза асэнсаваць рэчаіснасць. Тыя, каго палітыка не цікавіць, спрыяюць усталяванню на доўгія гады аўтарытарнага рэжыму. А ці ж гэта нам, беларусам, трэба?!

Эльяш БАНЕЛЬ, інжынер.

НЕЛЬГА МАЎЧАЦЬ!

Незалежнасць без мовы – абсурд

У артыкуле Аляксандра Навіцкага "Прэса пад рускамоўным "прэсам" узнімаецца вельмі актуальная тэма. Такога, як у нас, грэблівага стаўлення да роднай мовы з боку ўлады і сродкаў масавай інфармацыі наўрад ці знойдзеш у цэлым свеце. Штодня з раніцы і да вечара людзі не з усіх хадоўцаў, як кажуць, нам талдычаць пра незалежнасць Беларусі, а дзе яна на самай справе?

Праз сумнавядомы рэферэндум працягнулі новыстары герб, што так падобны на жалобны вянок, сцяг ісламскага адцення і двухмоўе. А чаму не трохмоўе? Увесці яшчэ кітайскую мову ў надзеі, што, калі расійская энергетычная цыцка выпадзе з ненажэрнага незалежнага рота, кітайцы нам хоць нешта ў яго пакладуць. Ды дзеля гэтага "незалежная" ў асобе ўлады гатовая не толькі родную мову, але і родную маці прадаць.

Усё гэта так нагадвае падзеі з кінастужкі "Вяселле ў Малінаўцы" з панам атаманам Грыцькам Таўрычэскім і Папандопуласам з яго намаляванымі грашыма! У нашым выпадку ён не толькі грошы можа намаляваць, але і найноўшую гісторыю напісаць. І сказаць потым, што так і было!

Мова, тым болей родная, матчына, – гэта не герб і не сцяг. Яна нашмат вышэй і за прэзідэнта, і за герб, і за сцяг. Прэзідэнт не вечны, герб і сцяг можна намаляваць новыя, а мова – яна ад Бога, яна, як маці, – адна.

Аляксандр БАРДОЎСКІ, сябра Саюза беларускіх пісьменнікаў.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

Спасем тяжелобольных детей!

Я часто задумываюсь над вопросом: неужели наше государство такое нищее, что у него нет средств на лечение, в том числе за границей, тяжелобольных детей? Ну дворцы есть, на проведение всяких первенств есть, на военные парады есть, а на страдающих и умирающих детей нет?! Если так, то это является национальным позором, кощунством и глумлением над слезами тяжелобольных детей и их родителей.

Я предлагаю создать Национальный фонд помощи тяжелобольным детям. И основная доля этого фонда должна формироваться из средств налогоплательщиков. Пусть государевы люди «почешут репу» и скажут, какая часть наших налогов отныне будет направляться на спасение детей.

Первой пусть свое слово скажет высшая власть. Я хочу услышать: за счет сокращения расходов на госуправление в Нацфонд помощи тяжелобольным детям направлено 1, 2, 3 млн у.е. Какая радость!

Чиновники могут отказаться от своих извозчиков – немаленькая экономия денег. Все депутаты напишут заявления об отчислении в течение года из своих зарплат десяти процентов в этот фонд... А сколько еще возможностей пополнения Национального фонда помощи тяжелобольным детям!

Филипп АНТОНОВ.
г.Рогачев.

РЕЗОНАНС

Не опоздать бы!

Как ни печально, но ситуация, сложившаяся в стране, вызывает тревогу. И мы, члены Регионального центра инвалидов Минской области, поддерживаем предложение главного редактора газеты «Народная Воля» И.Середича насчет того, что представителям разных сил, разных взглядов нужно сесть за «Общенациональный круглый стол» и скоординировать действия по выводу страны из трудного положения. В политике, как и в полете самолета, остановок быть не должно, иначе не избежать катастрофы. Поэтому важно не опоздать с принятием очень важных решений.

Полагаем, что участие нашей организации в судьбоносной дискуссии будет полезно для всех заинтересованных сторон. Мы имеем ряд конкретных предложений в плане консолидации общества, объединения перспективных оппозиционных структур на фундаменте (основе) патриотизма и защиты своего ОТЕЧЕСТВА, а также повышения авторитета президента и власти среди населения Беларуси и на международном уровне.

Когда-то я пытался получить аудиенцию у И.Бузовского, куратора общественных объединений, но он не снизошел до встречи с ветераном войны, который создал обе действующие республиканские организации инвалидов войны в Афганистане. Бузовский предложил мне встретиться с идеологом Миноблисполкома, но я отказался по причине НЕЦЕЛЕСООБРАЗНОСТИ ведения диалога на таком уровне.

Наши предварительные предложения, которые можно включить в повестку «Общенационального круглого стола»:

1.Создание Республиканской общественной комиссии по контролю за коррупцией и другими злоупотреблениями в органах государственной власти и правоохранительной системе. Она должна работать при непосредственном участии президента страны.

2. Развитие реального патриотического движения в оппозиционной среде в контакте с властью и при полной поддержке. Мы готовы возглавить это направление. Здесь не имеются в виду «псевдопатриоты» типа членов «Белой Руси» или партии С.Гайдукевича, они не имеют авторитета в обществе.

3.Предлагаем президенту Беларуси А.Г.Лукашенко амнистировать всех осужденных по политическим мотивам и гарантировать тем из них, кто вынужденно оказался за границей, беспрепятственное возвращение на Родину.

Обсуждение и практическое решение этих и многих других вопросов консолидирует общество, что поспособствует защите национальных интересов, максимально повысит авторитет страны на международном уровне.

Александр КОМАРОВСКИЙ, председатель Регионального центра инвалидов Минской области.

ПАЗІЦЫЯ

І ў 80 гадоў можна авалодаць беларускай мовай

Паважаная рэдакцыя!

Хочацца падзяліцца вось якімі думкамі. Шмат хто наракае, што чыноўнікі вышэйшай улады не размаўляюць на беларускай мове. Крытыка правільная. Але і нам, шараговым грамадзянам, трэба дзейнічаць больш актыўна. Давайце ў бальніцах, у крамах, у кабінетах тых жа начальнікаў размаўляць па-беларуску. І тады ім прыйдзецца адказваць нам на роднай мове.

Я заўважыла, што калі я размаўляю па-беларуску, то мой суразмоўца хоць некалькі слоў скажа таксама на беларускай мове.

Мне 60 гадоў. Тры гады таму я ўзяла ў рукі руска-беларускі слоўнік, з задавальненнем перачытала ад першай да апошняй старонкі. Цяпер ён ляжыць у мяне на стале. Калі забылася якое слова, тут жа гартаю слоўнік. Быў кандыдат у прэзідэнты Улаховіч казаў, што яму 65 год і яму ўжо позна вывучыць родную мову. Сорамна! Вучыцца можна і ў 80 год. Нават замежнікі не лічаць гэта праблемай. Калі японец Кэн Сібата здолеў гэта зрабіць, то нам сорамна не валодаць роднай мовай. Таму мая парада: набывайце слоўнікі і вучыце родную мову! Мы жывём не ў Расіі, а ў Беларусі.

Валянціна Уладзіміраўна БОХАН, настаўніца замежнай мовы.
г.Вілейка.

МЫСЛИ ВСЛУХ

А мозги им не увеличить?

Уважаемая редакция!

С интересом читаю Вашу газету. И вот когда наболело, то написать решила именно Вам. А сказать хочу вот о чем. Вчера посмотрела передачу по телевизору на канале НТВ. В ней женщины во всеуслышание хвастаются, что сделали операции по увеличению груди, губ и других частей тела. Столько они заплатили за это, столько-то – за другое… Боже милый, до чего дошли люди! Мне 74 года, и за всю жизнь в голову ни разу не пришло, что этим можно хвастаться.

Хорошо, что по белорусским каналам такого еще не показывают. У меня вот возникло предложение: «Дорогие ученые-медики! Постарайтесь найти способ увеличения объема мозга таким красавицам, а потом принудительно бесплатно делайте им такие операции».

Извините за абсурд, но наболело.

С уважением –
М.Д.ФОМИЧ.
г.п.Озаричи Калинковичского района.

ОТКРЫТОЕ ПИСЬМО

Председателю Гомельского облисполкома Владимиру Андреевичу ДВОРНИКУ

Увековечим легендарного Лоя!

Уважаемый Владимир Андреевич!

Я высоко ценю и хотел бы поддержать Ваши усилия по развитию города Лоева как одного из основных туристических центров Гомельской области. Это одна из ярчайших жемчужин белорусской, восточнославянской и европейской истории. Я имею моральное право говорить об этом с особым чувством, так как отдал 20 лет археологическим изысканиям под Лоевом (Абакумы, Мохов, Грегорово Поле) и заразился любовью к этому городу и его истории. Уникальные открытия, сделанные в этом регионе, отражены на страницах десятков отечественных и зарубежных (Россия, Украина) научных и краеведческих публикаций.

Археологические работы на территории Лоевского городища свидетельствуют о том, что укрепленное торговое поселение на Лоевой Горе на берегу Днепра возникло не позднее X столетия. Здесь в X–XIII веках возле подножия Лоевой Горы действовал "торжок", или "торг", как в древности называли место на торговом пути "из варяг в греки", где велась постоянная торговля. Возле Лоева, в д.Мохов, еще в XIX веке выявлен крупнейший в Беларуси курганный могильник эпохи Киевской Руси. До нашего времени дошла легенда об основании Лоева купцом Лоем. Аналогов такой легенды нет ни у одного города Беларуси. О том, что это предание можно воспринимать серьезно, свидетельствует зафиксированное в летописи под 1351 г. личное имя Ходко Лоевич (возможно, это был наследник легендарного Лоя – основателя Лоева).

Сегодня также доподлинно известно, что Лоев на протяжении XV–XVII веков был важным форпостом Великого Княжества Литовского, сдерживающим неоднократные вражеские удары с юго-восточного направления. Во второй половине XVI века представителем известного магнатского рода Сапегов любечским старостой Павлом Ивановичем Сапего был заново отстроен после очередных татарских разрушений Лоевский замок, а 3 августа 1576 года королем и великим князем Стефаном Баторием Лоев был удостоен Магдебургского права. Лоев является третьим городом Гомельской области вместе с Мозырем (1577 г.) и Гомелем (1670 г.), который в средние века имел Магдебургское право. С 1585 года Лоев являлся центром староства, что открывало предпосылки для его развития в более значительный региональный центр, однако эти возможности не были использованы из-за войн и разрушений в XVII веке.

В середине XVII столетия Лоевское староство было в эпицентре антифеодальной казацко-крестьянской войны 1648–1651 гг., именно на его территории произошли судьбоносные для ВКЛ Лоевские битвы 1649 и 1651 гг., в результате которых была сохранена целостность княжества.

О великом подвиге советских воинов и партизан на Лоевщине в Великую Отечественную войну всем хорошо известно. Этот подвиг достойно увековечен здесь 28 памятниками монументальной скульптуры, в том числе и мемориальным комплексом в центре Лоева.

В связи с этими обстоятельствами, с моей точки зрения, есть необходимость увековечить в памятниках монументальной скульптуры и архитектуры средневековую историю Лоева, что, несомненно, будет иметь большое значение в культурно-образовательной и патриотической работе с жителями Гомельщины и Беларуси в целом и значительно увеличит экскурсионно-туристический потенциал этого региона. Представляется важным прежде всего привлечь художников и скульпторов области, чтобы создать скульптуру легендарного Лоя и установить ее на Лоевой Горе на берегу Днепра. Такая скульптура на многие годы стала бы важным явлением для Лоева, привлекающим в него многих людей. В последующем можно было бы разработать маршруты, подготовить и открыть для экскурсий наиболее значимые археологические и военные памятники истории Лоевщины. К тому же реализация этого предложения, очевидно, не потребовала бы больших капитальных вложений. Со своей стороны, я могу оказать содействие в осуществлении этой работы.

Прошу Вас не оставить мое письмо без внимания.

О.А.МАКУШНИКОВ, доктор исторических наук, профессор кафедры истории славян и специальных исторических дисциплин ГГУ им. Ф.Скорины.

ГОСУДАРСТВО И ГРАЖДАНИН

Вышла замуж и…

Фото morning-news.ru

Знаю, что «Народную Волю» читает глава государства. Возможно, он прочтет и мое письмо и внесет изменения в Декрет №3.

В 2015 году я вышла замуж за своего одноклассника, который живет за границей более десяти лет. Брак зарегистрировали в Минске. Муж уехал, а я осталась собирать его документы, которые затребовало посольство. Пришлось уволиться с работы, так как обмен паспорта, перевод свидетельства о браке, заверение нотариусом соответствующих документов, курсы иностранного языка и другие заботы требовали много времени. Работая с 8.00 до 17.00, я не смогла бы заниматься этими вопросами.

До получения разрешения на воссоединение с семьей я могла посещать мужа не более 180 дней в году. (Декрет №3 освобождает от уплаты налога граждан, находившихся за границей более 183 дней.) У меня все получилось, мне дали вид на жительство на два года, и я, счастливая, умчалась в объятия супруга.

А в декабре 2016 года приехала на новогодние праздники увидеться с родителями, братьями и обнаружила в почтовом ящике извещение на уплату налога. В своей стране, где я родилась, выросла, училась, работала, у меня десять лет непрерывного стажа на одном предприятии, и вдруг я оказалась тунеядкой! Сейчас я в смятении. Почему? Не только потому, что мне нужно выложить определенную сумму. У меня в Беларуси остаются родители. Если когда-нибудь придется вернуться досматривать их и понадобится задержаться более чем на шесть месяцев, то что получается – я опять попаду в этот черный список?

Нет, я не против декрета №3 «О предупреждении социального иждивенчества», так как до замужества я работала на государственном предприятии, где из зарплаты высчитывали подоходный налог. В это время моя соседка, молодая женщина, работала гувернанткой в богатой семье, получала зарплату в конверте ни рубля не платила налогов. Так быть не должно, но в декрете должна учитываться и ситуация, в которой оказалась я.

С уважением –
Анна САЙБЕЛЬ.
Минск.

СКАНДАЛ

Ці адкажа Пуцін на ліст беларускага мастака Сітніцы?

Старшыня Беларускага саюза мастакоў Рыгор Сітніца напісаў расійскаму прэзідэнту пісьмо: у Міжнароднай канфедэрацыі саюзаў мастакоў, якая месціцца ў цэнтры Масквы, адціскаюць нерухомасць. Ідзе натуральны рэйдарскі захват фондаў і выставачных плошчаў. Як у дрэнных серыялах.

Але што гэта за арганізацыя – Міжнародная канфедэрацыя саюзаў мастакоў? І чаму яна так хвалюе старшыню беларускага саюза?

Трэба вярнуцца на 25 год назад. Калі ў 1992 годзе ўсё распадалася, мастакі СССР былі адзіныя, хто аказаўся разумным і стварыў Міжнародную канфедэрацыю, у якую ўвайшлі саюзы мастакоў нацыянальных рэспублік. Тады нават прыбалты не парвалі з канфедэрацыяй, а ўдзельнічалі ў агульных салонах па дагаворы. А зараз і Грузія пацiху імкнецца да канфедэрацыі. Выставачны фонд МКСМ склаўся з тых твораў мастацтва з усіх рэспублік, якія закупаліся Саюзам мастакоў СССР на працягу 70 гадоў і захоўваліся ў запасніках. Яны па агульнай згодзе ўсіх нацыянальных саюзаў перайшлі ў маёмасць канфедэрацыі. Як і выставачная прастора на Крымскім Вале – знакамітая галерэя ЦДМ, творчая база "Сенеж" і некалькі творчых камбінатаў.

Канфедэрацыя шчаслівa і, галоўнае, эфектыўна жыла 25 гадоў, рабіла кожны год велізарныя выставы на Крымскім Вале, займалася выдавецкімі справамі: напрыклад, выйшлі шыкоўныя кніжкі пра знакамітых беларускіх мастакоў Цвірку, Шутава, Савіча… Але яе матэрыяльная незалежнасць шмат каму, аказваецца, муляла вочы. А канкрэтна Саюзу мастакоў Расіі: «Як гэта – у нашай Маскве, пад нашым бокам такія каштоўнасці, а нам яны не належаць?!» І час ад часу Канфедэрацыю выклікалі ў суды як адказчыцу на розных падставах. Але прычапіцца было няма да чаго. Пакуль два гады таму канфедэрацыя не прадала са сваёй калекцыі на аўкцыёне "Сотбіс" карціну акадэміка Георгія Ніскага. Яна дасталася маскоўскаму банкіру Ананьеву за 3 мільёны долараў – ён даўно палюе на творы гэтага народнага мастака.

Рыгор Сітніца тлумачыць сітуацыю:

– Прадаць нешта з калекцыі нас прымусіла жыццё. Крызіс узняў у два-тры разы камуналку, канфедэрацыя пачала адчуваць матэрыяльныя цяжкасці, таму прыняла рашэнне аддаць карціну на аўкцыён. Мы заплацілі ўсе падаткі з продажу, але раўнівыя наезды ад рускіх братоў сталі толькі мацней: як гэта ў цэнтры Масквы ёсць арганізацыя, якой яны не кіруюць? Карацей, спадар Кавальчук – старшыня Саюза мастакоў Расіі і сябра Савета культуры пры прэзідэнце Расіі – моцна паспрыяў таму, што гэтае пытанне было ўзнята на пасяджэнні савета ў Крамлі. І закруцілася: што гэта за канфедэрацыя, якая мае магчымасць распараджацца такімі каштоўнасцямі? Трэба праверыць!

І Пуцін даручыў канфедэрацыю праверыць. Да нас прыйшлі людзі ў масках.

– Зараз у памяшканне канфедэрацыі мы ўжо не можам нават прайсці, яно апячатана. Былі вобыскі, маёмасць арыштавана, забраны ўсе камп'ютары і тэлефоны. Выставачная дзейнасць спынілася. Ніхто нічога не ведае. Мяркую, ідзе рэйдарскі захоп! Узбуджана крымінальная справа з фармулёўкай «парушэнне падатковага заканадаўства». Але канфедэрацыю толькі што больш за год правяралі ўсе: падатковая, пракуратура, Следчы камітэт. Усё ідэальна. І зараз зноў? Што гэта значыць? А тое, што нас зараз проста заганяць у пазыкі і разбураць! – хвалюецца спадар Сітніца. – Сітуацыя, я лічу, абуральная. Была арганізацыя, якая працавала на інтэграцыю, на агульную культуру постсавецкай прасторы, і зараз яе знішчаюць! У мяне вельмі песімістычны настрой. І таму я, а таксама кожны старшыня саюза мастакоў краін – удзельніц канфедэрацыі напісалі ліст прэзідэнту Расіі Пуціну: «Гэта не праверка, а рэйдарскі захоп!» Але Пуцін нам яшчэ не адказаў.

Ці адкажа расійскі прэзідэнт мастакам?

Алена МАЛОЧКА.

ИХ НРАВЫ

Всем семейством – в правительство

Жена Алиева – первый вице-президент страны

Президент Азербайджана **Ильхам АЛИЕВ** назначил свою жену Мехрибан первым вице-президентом страны. По мнению экспертов, это означает, что супруга Алиева стала фактически вторым по влиянию человеком в государстве после президента.

Сам Алиев объяснил свое решение успехами и важной ролью супруги в жизни страны. «*Мехрибан Алиева долгие годы играет важную роль в общественно-политической, культурной, международной деятельности. Она в целом осуществляет многостороннюю и успешную деятельность*», – сказал Алиев во вторник на заседании Совета безопасности, представляя свою жену.

В сентябре прошлого года в Конституцию Азербайджана были внесены изменения, предусматривающие введение должности первого вице-президента и вице-президентов.

Законы большинства современных государств прямо или косвенно запрещают представителям власти назначать своих супругов и близких родственников на государственные должности.

Однако в ряде стран, где в обществе характерны сильные династийные традиции и клановость, власти находят способы обойти эти запреты.

Ярким примером того, как первые лица государства обходят законодательные запреты и назначают своих родственников на государственные должности, являются постсоветские страны Центральной Азии.

Дочь таджикского президента – руководитель его аппарата

В январе 2016 года дочь президента Эмомали Рахмона Озода была назначена на должность руководителя аппарата президента. Ее муж Джамолиддин Нуралиев служит первым заместителем главы национального банка страны.

Старший сын президента Рахмона Рустам Эмомали возглавлял антикоррупционное ведомство Таджикистана, будучи самым молодым генералом на пространстве СНГ.

В январе 2017 года Эмомали Рахмон подобрал сыну новую должность: теперь 29-летний Рустам стал градоначальником Душанбе.

«Моя главная должность – я внук Назарбаева»

В Казахстане на государственной службе находятся внуки Нурсултана Назарбаева: 31-летний Нурали Алиев работал заместителем градоначальника Астаны, а 26-летний Айсултан Назарбаев служит в Министерстве обороны Казахстана и не скрывает своих амбиций. «Моя главная должность – я внук президента», – заявлял он казахстанским СМИ.

Зять Назарбаева Рахат Алиев за время брака со старшей дочерью президента Даригой быстро продвигался по карьерной лестнице, был первым заместителем главы КНБ и первым заместителем министра иностранных дел. Однако он попал в опалу, покинул страну, был заочно осужден, арестован в Австрии и в итоге найден мертвым в тюремной камере.

Дочь Назарбаева Дарига занимала должность заместителя премьер-министра, а ныне возглавляет комитет сената по международным делам, обороне и безопасности.

Узбекистаном управляет одна большая семья

Эксперты говорят, что Узбекистаном управляет одна большая семья, практически все ключевые посты занимают родственники тех или иных должностных лиц. Клановой системой многие годы руководил Ислам Каримов, о смерти которого стало известно в сентябре прошлого года.

Дочь президента Гульнара Каримова в 2010–2011 годах занимала пост Чрезвычайного и Полномочного Посла Узбекистана в Испании, однако позже оказалась в центре коррупционного скандала, связанного с отмыванием денег.

Для Киргизии система непотизма была характерна в прежние времена, до свержения президента Курманбека Бакиева.

В 2005 году двое детей первого президента страны Аскара Акаева получили места в парламенте.

Сменивший Аскара Акаева Курманбек Бакиев назначил своего брата Джаныша на должность начальника службы безопасности, а сын Бакиева Максим в 2009–2010 годах возглавлял Центральное агентство по развитию, инвестициям и инновациям.

Громкие отставки и увольнения

Непотизм характерен и для других азиатских стран. В КНДР правящей династией является династия Кимов. Близкие родственники главы КНДР часто занимают ключевые посты в правительстве и других государственных органах. В то же время для Северной Кореи характерны громкие отставки и увольнения.

Так, в 2013 году дядя лидера КНДР Ким Чен Ына Чан Сон Тхэк, женатый на младшей сестре Ким Чен Ира, был уволен с поста вице-председателя Национальной военной комиссии КНДР, а позже казнен по обвинению в попытке государственного переворота.

Трамп отстоял своего зятя

Скандалы, связанные с предоставлением определенных преференций родственникам глав государств, случаются и в западных странах.

Так, волну критики в США вызвало решение президента страны Дональда Трампа назначить на пост одного из старших советников в Белом доме своего зятя Джареда Кушнера.

Министерство юстиции США пришло к выводу, что решение Трампа назначить своим советником своего зятя не противоречит американскому законодательству, в частности, закону о борьбе с семейственностью.

Федеральный закон против кумовства запрещает президенту США назначать родственников на посты в правительственных учреждениях, однако, как настаивали в команде Трампа, этот закон не относится к работе в Белом доме.

В начале февраля кандидату в президенты Франции от партии «Республиканцы» Франсуа Фийону пришлось извиняться перед согражданами за скандал, в котором оказалась замешана его жена Пенелоп.

Фийона обвинили в том, что он в свою бытность депутатом оформил жену на должность помощника и она получала из бюджета зарплату за работу, которую якобы не делала: Пенелоп в своей должности зарабатывала 3677 евро в месяц.

ТАМ, В НЬЮ-ЙОРКЕ

Генсек ООН предложил создать контртеррористическое управление

Генеральный секретарь ООН **Антониу Гутерриш** предложил создать в рамках возглавляемой им организации управление по борьбе с терроризмом. Возглавить новую структуру должен один из заместителей Генсека.

Гутерриш предложил вывести уже существующие структуры по противодействию терроризму из департамента по политическим вопросам и создать управление по контртерроризму. Тем самым повысится эффективность действий новой структуры.

Генсек ООН подчеркнул, что деятельность управления не будет ущемлять национальный суверенитет ни одной из стран, входящих в ООН. По его словам, речь идет об укреплении партнерства со странами, входящими в ООН, по борьбе с транснациональной проблемой терроризма. Новое подразделение должно будет оказывать необходимую поддержку странам в их антитеррористической деятельности и обеспечивать прозрачность деятельности по борьбе с терроризмом и мобилизацию ресурсов.

Глава Организации Объединенных Наций особо подчеркнул, что нельзя привязывать терроризм к какой-либо национальности, культуре, религии или этнической группе.

СЛЫШАЛИ?

ОБСЕ увеличит число наблюдателей в мониторинговой миссии в Украине

Организация по безопасности и сотрудничеству в Европе (ОБСЕ) намерена увеличить число наблюдателей в составе своей Специальной мониторинговой миссии в Украине, укрепить ее технический потенциал и увеличить часы патрулирования вдоль линии соприкосновения. Об этом на заседании Совета Безопасности ООН заявил председатель ОБСЕ, глава МИД Австрии **Себастьян КУРЦ.**

«Одним из центральных вопросов, с которыми приходится иметь дело ОБСЕ, – кризис в Украине и вокруг Украины», – приводит его слова сайт ООН. «Этот кризис имеет ряд аспектов: это аннексия Крыма, поставки оружия в Донбасс, роль Российской Федерации, осуществление Минских соглашений и многочисленные акты насилия. Все эти вопросы регулярно обсуждаются в ОБСЕ...» – добавил глава организации.

Курц напомнил, что в январе посещал Украину и мог воочию убедиться в том, что ситуация на востоке страны крайне тяжелая. Он также назвал уровень насилия, который наблюдается на востоке Украины в последние несколько дней, абсолютно неприемлемым.

SOS!

Голод в Южном Судане

По данным Всемирной продовольственной программы ООН, почти 100 тысяч жителей Судана могут погибнуть в ближайшее время, если в страну не поступит достаточный объем гуманитарной помощи. Около миллиона жителей Южного Судана находятся на грани голода: из них, по данным ЮНИСЕФ, более 250 тысяч детей. Всего от недоедания в Южном Судане страдает 40% населения страны, или 4,9 млн человек.

ПРОГНОЗ

ВОЗ: люди будут жить по 90 лет, но не все и не сейчас

К 2030 году средняя продолжительность жизни впервые в истории превысит 90 лет. Правда, только у женщин и только в Южной Корее.

Таковы результаты исследований Всемирной организации здравоохранения и Имперского колледжа в Лондоне.

Другие развитые страны Европы и Азии ненамного отстают – там женщины будут жить в среднем 84–88 лет. При этом США, по словам ученых, выглядят хуже практически всех развитых стран: там высока смертность от насилия и недостаточный уровень здравоохранения.

В то же время исследователи предупреждают и о негативных последствиях большой продолжительности жизни: среди них растущая доля пенсионеров и рост раковых заболеваний.

У НИХ

Месяц отработал – отчитайся перед народом, что сделал

Белый дом опубликовал перечень достижений новой администрации за первый месяц работы.

Согласно документу, президент Трамп принял ряд мер, направленных на выполнение своих предвыборных обещаний в разных сферах, а также на защиту интересов американского рабочего класса, который до сих пор был обделен вниманием Вашингтона. Среди этих мер подписание меморандумов о выходе из Транстихоокеанского торгового партнерства, об устранении препятствий на пути к строительству трубопровода Keystone XL, о завершении строительства трубопровода Dakota Access, об использовании при строительстве и ремонте всех трубопроводов материалов и оборудования, произведенных в США, подписание законопроекта об устранении законодательных ограничений, ставящих в невыгодное положение отечественные добывающие компании и их сотрудников, а также анонсированный по итогам встречи с главой компании Intel документ о вложении 7 миллиардов долларов в завод на территории США, который создаст 10.000 рабочих мест.

В следующем пункте отчета перечислены меры, принятые Трампом в целях экономии бюджетных средств, которые поступают в казну от налогоплательщиков. Так, по итогам переговоров с компанией Lockheed Martin удалось сэкономить 700 миллионов долларов на строительстве новых истребителей F-35. Кроме того, министр обороны Джеймс Мэттис распорядился пересмотреть проект новых президентских самолетов, после того как Трамп поставил более жесткое ограничение по их стоимости.

Сообщается также о мерах, направленных на обеспечение общественной безопасности, о шагах в сфере внешней политики, а также о мерах, направленных на то, чтобы все члены администрации президента работали во благо американского народа и так далее во всех сферах деятельности.

Народная Воля http://www.nv-online.info
24 ЛЮТАГА 2017 г.

ПАМЯЦЬ

«З гэтага самавара, можа, Цішка Гартны з жонкай гарбату пілі!»

*Днямі споўнілася 100 гадоў з дня нараджэння Галіны Жылуновіч, дачкі вядомага беларускага пісьменніка і грамадскага дзеяча Зміцера Жылуновіча (Цішкі Гартнага). "Народнай Волі" пра дачку паэта распавяла **Яўгенія Яфімава**, маці якой была блізкай сяброўкай Галіны Жылуновіч.*

– Галіна Дзмітрыеўна была вялікім сябрам нашай сям'і, – *распавяла "Народнай Волі"* ***Яўгенія Яфімава***. – Яна была блізкай сяброўкай маёй мамы, **Алены Іванаўны Чабярук**. Яны разам працавалі ў Інстытуце мовазнаўства Акадэміі навук БССР. Галіна Дзмітрыеўна была кандыдатам філалагічных навук, мая маці таксама кандыдат філалагічных навук, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі БССР і лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь.

Я Галіну Дзмітрыеўну заўсёды называла цётка Галя. Вядома, зараз вельмі шкадую, што мала слухала яе расказы, – бо гэта была сапраўды жывая гісторыя! Але што зробіш: маладосць – яна такая...

Дарэчы, я яшчэ маленькай заспела і яе маму, Надзею Сцяпанаўну, жонку Зміцера Жылуновіча. Гэта была выдатная сям'я. Аб якой сёння, на жаль, засталася толькі памяць. Мая мама (яна ўжо таксама памерла)ператэлефаноўвалася са стрыечным братам цёткі Галі, але ў мяне яго кантакты не захаваліся, таму не магу дакладна сказаць, ці жывы ён.

Дзяцей у Галіны Дзмітрыеўны не было. Яна ніколі не была замужам.

Галіна Жылуновіч нарадзілася ў лютым 1917 года ў галодным Пецярбургу, у сям'і прафесійных рэвалюцыянераў. Наколькі я ведаю, яна была вельмі слабенькай, ледзь выжыла. І ўсё жыццё была чалавекам хваравітым, у яе быў не вельмі добры зрок – напэўна, у бацьку. Але яна зачароўвала, бо была вельмі добрай, прыязнай, інтэлігентнай.

Яна марыла стаць урачом і нават паступіла ў мединстытут. Але пасля арышту бацькі яе выключылі з ВНУ і ў 1938 годзе асудзілі за неданясенне на бацькоў (!). Далі пяць гадоў. Напрыканцы 60-гадоў мінулага стагоддзя рэабілітавалі.

У цёткі Галі быў брат Алег, ён быў маладзейшым за яе на шэсць гадоў. Калі бацьку рэпрэсавалі, Надзея Сцяпанаўна спрабавала выратаваць дзяцей і адправіла Алега да сяброў у Піцер. Калі пачалася вайна, Алег пайшоў добраахвотнікам на фронт. Паводле слоў цёткі Галі, яго прадставілі да звання Героя, але ён не прайшоў праверку, таму што паходзіў з "нядобранадзейнай" сям'і. І замест узнагароды яго адправілі ў штрафбат. Цётка Галя казала, што ён знік без вестак. Але на помніку стаіць канкрэтная дата яго смерці.

Сама цётка Галя некаторы час жыла ў сям'і **Янкі Купалы** – паэт і яго жонка выдавалі яе за сваю далёкую сваячку.

Цётка Галя прыходзіла да нас на ўсе святы і дні нараджэння. Мне ад яе дастаўся самавар – з яго, можа быць, пілі чай Цішка Гартны з жонкай!

Дарэчы, у яе ў запасе заўсёды былі наборы мельхіёравых відэльцаў, лыжак. Жартавалі, што яна назапасіла гэтых набораў для ўсіх дзяцей сяброў. І я на вяселле атрымала ад яе такую ж скрыню.

Наогул, яна ўмела выбіраць падарункі, у яе, як і ў бацькі, было нейкае прыроднае пачуццё стылю. Яна вельмі прыгожа завязвала хусткі, імкнулася стылёва апранацца.

Для Галіны Дзмітрыеўны памяць пра бацьку, яго поўная рэабілітацыя былі вельмі важныя. Яна стала ініцыятарам і адным з укладальнікаў зборніка «Успаміны пра Цішку Гартнага».

Як пісьменніка Цішку Гартнага рэабілітавалі ў 1950-х гадах, сталі выдаваць яго кнігі. Ганарары за гэтыя кнігі атрымлівала сям'я. І ў тыя не вельмі сытныя гады на фоне тых жа навуковых работнікаў Галіна Жылуновіч была даволі забяспечанай. Яна заўсёды ахвотна пазычала грошы. Ведаю, што не заўсёды ёй аддавалі, але яна ні на кога не крыўдзілася. Яна любіла дапамагаць людзям. Асабістага жыцця ў яе не было, таму сябры былі для яе сям'ёй. З цёткай Галяй сябравала шмат выбітных людзей, у тым ліку сям'я Чарвяковых.

Галіна Жылуновіч жыла ў доме каля філармоніі, дзе цяпер «Еўраопт».

Зусім крыху не дажыла яна да таго часу, калі ў Мінску з'явілася вуліца Жылуновіча. Галіны Дзмітрыеўны не стала 3 лістапада 1987 года. Пахавана яна на Маскоўскіх могілках разам з мамай Надзеяй Сцяпанаўнай. На помніку маці яна напісала імёны бацькі і малодшага брата Алега, які загінуў у 1942 годзе пад Ленінградам у 19 гадоў.

Галіна Жылуновіч *(першая злева)* і Алена Чабярук *(другая справа)*.

Цішка Гартны з сям'ёй.

З асабістай справы

Зміцер Жылуновіч нарадзіўся 23 кастрычніка 1887 года ў Капылі. Памёр у магілёўскай псіхіятрычнай лячэбніцы ў 1937 годзе (паводле афіцыйнай версіі – ад гангрэны лёгкіх, паводле іншых звестак – скончыў жыццё самагубствам).

Сакратар Беларускага нацыянальнага камісарыята. Рэдактар першай беларускай бальшавіцкай газеты «Дзянніца». Аўтар маніфеста аб утварэнні Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі Беларусь, з 1 студзеня па 3 лютага 1919 года – старшыня яе часовага ўрада.

Мог стаць першым народным паэтам Беларусі – у 1923 годзе пленум ЦК КП(б)Б пастанавіў надаць яму такое званне, але пастанова не была рэалізавана.

Вера ВІР.

ЗДАРЭННЕ

У Бабруйску ўпаў ваенны самалёт

Пілот быў вымушаны катапульціравацца.

Як паведаміла прэс-служба Міністэрства абароны, *"23 лютага на аэрадроме Бабруйскі пры выкананні планавых палётаў падчас разгону самалёта МіГ-29 адбылося ўзгаранне рухавіка. У выніку правільных дзеянняў лётчыка і кіраўніка палётаў не дапушчана негатыўных наступстваў. Ніхто не пацярпеў. Самалёт не пакінуў тэрыторыю аэрадрома».*

ЭКСКЛЮЗИВ

Ярослав ЕВДОКИМОВ:

«Просто сердце кровью обливается!..»

Народный артист Беларуси, заслуженный артист России Ярослав Евдокимов не выступал с концертами в Беларуси очень много лет. Его песни, которые в свое время пел весь Советский Союз, иногда крутят по радио. А о теперешней жизни самого певца известно мало. "Народная Воля" разыскала Ярослава Евдокимова в Москве.

– Ярослав Александрович, глянула на вашу концертную афишу – март расписан почти полностью, выступаете каждый день в разных городах. А в Минске когда ждать?

– Да все не получается как-то, очень много с гастролями по России езжу. Действительно, видимо, надо и в Беларусь с концертами...

– А вы когда здесь в последний раз были?

– Буквально пару дней назад к дочке и к жене на три дня приезжал погостить. Сейчас вот снова на гастроли уехал.

Беларусь для меня – вторая родина. Я очень люблю эту страну.

– В 2009 году вы получили гражданство России...

– К сожалению, да... Но гордиться этим фактом никак не могу. То, что натворила Россия с Украиной... Это страшная трагедия.

Сейчас у Беларуси, насколько могу судить по новостям, тоже весьма напряженные отношения с Россией. В принципе, ничего удивительного в этом нет. Россия – агрессивная страна, я открыто об этом говорю. На мой взгляд, правильно Александр Лукашенко не сдается и пытается противостоять российскому влиянию. Не знаю, может быть, в этом есть какая-то хитрость с его стороны, но я тоже считаю, что Беларуси ни в коем случае нельзя потерять свою независимость. Нужно бороться за свою страну, свою культуру, свой язык. Это очень важные вещи.

– Ярослав Александрович, а ведь еще недавно вы довольно жестко критиковали политику белорусского президента...

– Еще несколько лет назад никто и подумать не мог, что так все повернется! А сейчас, видимо, придется поддерживать Лукашенко в борьбе за независимость. Ну а как иначе?

Ко мне на концерты приходят люди, часть из которых категорически не согласны с политикой Кремля. Так что далеко не все в России разделяют нынешнюю захватническую позицию руководства страны. Меня это утешает. Тем более речь о самых простых людях, которые вот так здраво рассуждают о том, что происходит в стране.

Я часто бываю и в Украине – у меня там мать живет, ей 96 лет, я ее постоянно навещаю. В последнюю поездку подошел к памятнику Небесной Сотне на Майдане – просто сердце кровью обливается у меня, взрослого мужика! Такие молодые, красивые люди погибли... Ну что же вы делаете? Неужели мало было крови за всю непростую историю страны? Неужели Россия обогатится, присоединив Донбасс? В своей стране проблем выше крыши – их нужно решать. Не Украина виновата в том, что случилось. Украина ничьих территорий не захватывала.

Откровенно говоря, я боюсь, что то же самое может случиться и с Беларусью. И надо об этом думать и простым людям, и политикам, и власти. Думать всем вместе, как противостоять этому.

Я не стесняюсь об этом говорить открыто, в том числе и со сцены. И рад, что общаюсь с людьми, которые разделяют мою позицию.

Кстати, при случае обязательно передайте горячий привет Александру Ярошуку. Я люблю с ним обсуждать политические темы. И Владимиру Некляеву тоже передайте от меня весточку, я его очень уважаю и с большой симпатией отношусь ко всему, что он делает.

– В последние годы вы редко появляетесь на телевидении. Не зовут?

– Я отказываюсь от эфиров. Считаю, что приличному человеку на таком российском телевидении делать сегодня просто нечего. Это стыд.

А лет 20 назад был в каких-то черных списках, меня вырезали из эфиров, заменяли на других артистов. У меня непростой характер, я никогда не любил прогибаться и всегда говорил правду-матку. И сейчас считаю, что на телевидение закрыта дорога многим молодым и талантливым. Вы посмотрите: из концерта в концерт – одни и те же лица!

– В Беларуси на радио иногда попадают в эфир ваши старые хиты. А новые у вас появились?

– Есть. Но свои лучшие песни, наверное, я уже спел. Ну не появляется сейчас таких ярких шлягеров, как прежде, когда вся страна их пела! Но и на концертах, хочу заметить, люди просят исполнить именно те, старые, хиты. Хотя и новые песни у меня есть, неплохие. Но, видимо, лучше петь старые и хорошие, чем яркие и не запоминающиеся.

– Мне кажется, вы сегодня без особых проблем собрали бы Дворец Республики. Может, все-таки запланируете концерт в Минске?

– Не хочу хвастаться, но в России у меня везде аншлаги. Даже переаншлаги, как пишет пресса! Наверное, и в Минске нужно концерт запланировать. Подумаю.

– Посмотрела одно из ваших коротких видеоинтервью в интернете и зацепилась за один момент. Вы с такой тоской говорили о разнице в возрасте между мужчиной и женщиной! Ваша супруга моложе вас почти на 18 лет. И вы заметили, что порой вам бывает очень одиноко... У вас в личной жизни все в порядке?

– Все хорошо! Моя Ирина очень хорошая и замечательная. И я переживаю не за себя, а больше за нее. В последнее время мне кажется, что у нее могла бы судьба сложиться гораздо лучше. У меня такое впечатление, что я в чем-то виноват перед ней. Возможно, не могу дать ей всего того, что она заслуживает. Я человек уже взрослый, мне хочется успеть еще как можно больше себя реализовать, временами я влезаю немного в такое одиночество...

Ирина – мой самый преданный друг, единомышленник, нас многое связывает. Говорят, если женщина любит, она многое может простить и готова терпеть и понять, но... Чувство вины перед ней у меня есть... Как говорят, любовь зла, вот она и полюбила такого, как я.

– У вас же нет общих детей?

– Нет. Да и старый я уже, наверное, для детей...

Марина КОКТЫШ.

Три малоизвестных факта про Ярослава Евдокимова

***

Ярослав Евдокимов родился в тюрьме, а воспитывала его бабушка. Его мама вышла замуж, а буквально через неделю ее посадили – уличили в сотрудничестве с украинскими националистами. В тюрьме она узнала, что беременна...

"Кормила меня молоком жена Героя Советского Союза, летчика, которая сидела вместе с моей матерью и у которой ребенок умер, – рассказывал Ярослав Александрович. – *Может быть, благодаря жене этого героя и выжил. Поскольку в тюрьме дети часто умирали, мать отдала меня на воспитание своим родителям. До 10 лет меня растили дедушка с бабушкой, которых я считал своими родителями и называл мамой и папой. Когда мать вышла из тюрьмы, конечно, мне все рассказали».*

***

В детстве Евдокимов пел в церковном хоре. Его двоюродный брат, живущий в Украине, священник. «*Я уже давно советуюсь с ним по самым важным для меня вопросам*, – говорит артист. – *А перед концертом обязательно читаю молитву, где есть такие слова: "Господи Иисусе Христе, Сыне божий, Ты сказал пречистыми своими устами, якоже без мене не можите творити ничего. Всем сердцем, всей душой принимаю и верю сказанное Тобою. Преподай благости твоей. Помоги мне, Грешному рабу Твоему Ярославу, совершить начинаемое мною дело с Твоей помощью". И вроде помогает!*»

***

Минская квартира Ярослава Евдокимова находится недалеко от цирка. Ключи от нее Евдокимов получил из рук первого секретаря ЦК КПБ Петра Машерова.

Кстати, Машеров очень любил песни Евдокимова.

«Он увидел меня на концерте, посвященном освобождению Минска, – вспоминает артист. – *Я, молодой певец, очень хорошо исполнил «Поле памяти» Леонида Захлевного на стихи Владимира Некляева. И, видимо, настолько задел струны его души – Машеров ведь был партизаном, – что через неделю мне дали звание заслуженного артиста».*

Из личного дела

Ярослав Евдокимов родился 22 ноября 1946 года в городе Ровно (Украина). После армии работал на Днепропетровском шинном заводе. С 1974-го по 1978 год пел в ресторанах, по 1990 год был солистом Минской филармонии.

ПАМЯЦЬ

Міхаіл Жызнеўскі стане грамадзянінам Украіны пасмяротна

Днямі бацькі загінуўшага беларуса вярнуліся з Кіева, дзе сустракаліся з Пятром Парашэнкам.

На сустрэчы з украінскім прэзідэнтам Ніна і Міхаіл Жызнеўскія з Гомеля напісалі заяву аб наданні іх сыну грамадзянства суседняй краіны пасмяротна. Цяпер загінуўшаму на Майдане беларусу можа быць прысвоена званне Героя Украіны.

– *На сустрэчы Парашэнка ў нашай прысутнасці аддаў загад аб наданні сыну ўкраінскага грамадзянства,* – сказала «Народнай Волі» Ніна Васільеўна Жызнеўская. – *Мы напісалі заяву наконт грамадзянства. Цяпер Міша мае права атрымаць вышэйшую ўзнагароду Украіны. З дня на дзень чакаем званка з Кіева. На сустрэчы прысутнічаў Уладзімір Някляеў. Ён абараняў Мішу, настойваў на прысваенні яму звання Героя. Дзякуй, Уладзімір Пракопавіч!*

Беларус Міхаіл Жызнеўскі быў смяротна паранены ў сэрца ў студзені 2014 года. Гэта адбылося падчас сутыкнення дэманстрантаў Еўрамайдана і атрадаў «Беркута» на вуліцы Грушэўскага ў Кіеве.

28 лістапада 2014 г. беларус быў узнагароджаны ордэнам Героя Нябеснай Сотні, які прэзідэнт Украіны Пётр Парашэнка ўручыў ягоным бацькам.

Міхаіл Жызнеўскі пахаваны пад Гомелем. Некалькі разоў яго магілу апаганьвалі вандалы: зрывалі беларуска-украінскую сімволіку, пашкодзілі помнік. Таксама ў сястры загінуўшага беларуса, якая працуе на мясакамбінаце ў Гомелі, былі праблемы на рабоце. Дзякуючы ўвазе актывістаў і журналістаў да сітуацыі ў жніўні мінулага года кіраўніцтва прадпрыемства працягнула працоўны кантракт з Наталляй Жызнеўскай.

Раман ВАСЮКОВІЧ.

Народная Воля http://www.nv-online.info
24 ЛЮТАГА 2017 г.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 27 ФЕВРАЛЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.05 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.50 «Зона Х».
09.10 «Главный эфир».
10.20 «Клуб редакторов».
11.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.05, 13.10 «Человеческий фактор». Х/ф.
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25, 16.30 «Сваты-4». Сериал.
17.40 «Белорусское «Времечко».
19.20 «Арена».
20.00 «Форум».
21.00 «Панорама».
21.40 «История милиции в лицах».
22.10 «След». Сериал.
00.20 «День спорта».
00.35 «Второе восстание Спартака». Сериал.

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.05 «Русалочка». Х/ф.
10.05, 22.25 «Тэлебарометр».
10.35 «Копейка в копейку».
11.15 «Счастливы вместе-4». Сериал.
13.05 «Любовь онлайн».
14.10 «Два рубля».
14.35, 21.20, 22.05 «Барышня-крестьянка».
15.35 «Универ-шеф».
16.10 «Спайдервик: хроники». Х/ф.
17.50 «Онлайн. Вне сити».
18.20 «Репортер».
19.15 «Суперлото».
20.10 «Свадьба вслепую».
22.00 «КЕНО».
22.30 «Верните мне красоту».
23.40 «Пин_код».

Беларусь 3

07.00 «Дабраранак».
07.35 «Беларуская кухня».
08.00, 12.00, 20.20 «Калейдаскоп».
08.20, 17.25 «Сустрэча ў гарах». М/ф.
09.40 «Пра Чырвоную Шапачку». М/ф.
12.15 «Святло далёкай зоркі».
12.40 «Размаўляем па-беларуску».
13.10 «Нацыянальны хіт-парад».
14.05 Мультфільм.
14.15, 21.40 «Салодкае развітанне Веры». М/ф.
16.00, 21.05 «Ледзяное неба».
16.35 «Па хвалях нашай памяці».
18.50 Аўтарскі канцэрт кампазітара Алега Елісеенкава.
20.40 «Калыханка».

Беларусь 5

08.00 «Фактор силы».
08.25 «Хоккей для всех».
08.55 Хоккей. Чемпионат Беларуси. ¼ финала.
10.45 Фристайл. Этап Кубка мира. Раубичи.
11.50 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
12.20 Хоккей. КХЛ. Западная конференция. ¼ финала. «Динамо-Минск»–«Локомотив».
14.15 Теннис. Турнир WTA. Дубай. Финал.
16.20, 17.50 Биатлон. Молодежный чемпионат мира.
19.20 Хоккей. КХЛ. Западная конференция. ¼ финала. «Динамо-Минск»–«Локомотив». (В перерывах – «PRO-спорт. Новости».)
21.50 «PRO-спорт. Итоги недели».
22.30 Баскетбол. Единая лига ВТБ.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05, 08.05 «Наше утро».
09.05 «Контуры».
10.00 «Жить здорово!».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.10 «Наедине со всеми».
13.10 «Мужское/Женское».
14.15, 16.20 «Время покажет».
16.55 «Давай поженимся!».
18.20 «Папины дочки». Сериал.
18.55 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Дело принципа».
22.15 «100 имен Беларуси».
23.15 «Большая афера». Х/ф.
01.10 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
10.00 «Картина мира».
10.55 «Погода на неделю».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.40 «Что происходит».
12.50 «Комната смеха».
13.35 «Наше дело».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.40 «Прямой эфир».
17.20 «Вероника. Потерянное счастье». Сериал.
19.10, 20.40 «Поиски улик». Сериал.
22.00, 23.10 «Екатерина. Взлет». Сериал.
23.55 «Вечер».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.10 «Таинственная Россия».
07.10, 08.05 «Адвокат». Сериал.
09.00 «Возвращение Мухтара». Сериал.
09.45 «За гранью».
10.25 «Пасечник». Сериал.
12.05 «Суд присяжных».
13.25, 16.30 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05 «Новые русские сенсации».
15.00 «Ты не поверишь!».
17.00 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
18.00 «Говорим и показываем».
19.40 «Сердце ангела». Сериал.
21.30 «Учитель в законе. Схватка». Сериал.
23.10 «ЧП.by».
23.30 «Революция live».

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30 «Неделя».
09.25 «Большой завтрак».
10.05 «Всем по котику».
10.45, 23.55 «Знахарь». Сериал.
12.35, 17.35 «Званый ужин».
13.50 Спортивные танцы. Minsk open-2017.
15.20 «Ремонт по-честному».
16.00 «Следаки». Сериал.
16.50 «Большой город».
18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Военная тайна».
23.05 «Тайны Чапман».

Мир

04.30 «Тихий Дон». Сериал.
06.30 «Машины сказки». Мультфильм.
07.30 «Доброе утро, мир!».
09.00, 01.35 «Жажда мести». Х/ф.
12.00 «Бремя обеда».
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15 «Нет проблем!».
14.55 «Семейные драмы».
16.15 «Возвращение Мухтара». Сериал.
19.20, 04.00 «Закон и порядок». Сериал.
22.10 «Медвежья охота». Х/ф.
00.15 «Спрут». Сериал.

Россия Культура

07.00 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.40 «Новости культуры».
10.15, 01.40 «Наблюдатель».
11.15 «Библиотека приключений».
11.30 «Афера». Х/ф.
13.40 «Властелины кольца. История создания синхрофазотрона».
14.05 «Линия жизни».
15.10 «Последний магнат». Х/ф.
17.10 «Татьяна Пилецкая. Хрустальные дожди».
17.45 «Дорога без конца...».
18.30 «Мировые сокровища».
18.45 «Настоящее – прошедшее».
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Главная роль».
20.05 «Сати. Нескучная классика...».
20.45 «Правила жизни».
21.15 «Тем временем».
22.00 «Ступени цивилизации».
22.55 «Кинескоп».
23.55 «Худсовет».
00.00 «Дьявол – это женщина». Х/ф.
01.20 Б.Андрианов, В.Мартиросян и Симфонический оркестр Москвы «Русская филармония».
02.40 К.Сен-Санс. «Муза и поэт».

Белсат

07.00, 21.00, 01.25 «Аб'ектыў».
07.15 «ПраСвет».
07.50 «Над Нёмнам».
08.05 «Людскія справы»: «Беларускія інвестыцыі».
08.35 «Зона «Свабоды».
09.15 «Эксперт».
09.40 «Пракурор». Серыял.
10.25 «Гістарычны даведнік Багуслава Валашаньскага». Дак. серыял.
10.55 «Мова нанова»: «Піваварэнне».
11.15 « Апошні чырвоны прынц». Д/ф.
12.10 «Форум»: «Пад мужчынскім позіркам».
12.55 «Кінаклуб»: «Поза дзіцяці».
13.10 «Поза дзіцяці». М/ф.
15.00 «Барыс Нямцоў – забойства ў цені Крамля». Д/ф.
15.55 «Невядомая Беларусь»: «Кантрабандысты». Д/ф.
16.25 «Залатыя верацёны». Д/ф.
17.40, 21.45 «Сведкі»: «Гарачая вясна 1996 года (Частка другая: «Чарнобыльскі Шлях» і іншыя акцыі пратэсту)».
18.00, 19.30, 00.25 «Студыя «Белсат».
18.35 «Размова дня».
18.55 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
19.05 «Асабісты капітал».
21.25 «Загадкі беларускай гісторыі»: «Нясвіж. Ідэальны горад Радзівілаў».
22.00 «Кінаклуб»: «Піяністка».
22.15 «Піяністка». М/ф.

ВТОРНИК, 28 ФЕВРАЛЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.10 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.35 «Зона Х».
09.10, 22.00 «След». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.00, 20.00 «Практика». Сериал.
12.10, 16.35 «Семейные мелодрамы».
13.20 «День в большом городе».
14.20 «Детский доктор».
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25 «Влюбленные женщины». Сериал.
17.35 «Белорусское «Времечко».
19.20, 23.50 «Сфера интересов».
21.00 «Панорама».
21.40 «Специальный репортаж».
00.25 «День спорта».
00.40 «Второе восстание Спартака». Сериал.

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 22.30 «Тэлебарометр».
09.05, 18.30 «Последний из Магикян». Сериал.
10.10, 17.05 «Такая работа». Сериал.
11.00, 16.15 «Не родись красивой». Сериал.
11.50, 22.35 «Шурочка». Сериал.
12.20, 19.35 «Папа попал».
14.15, 21.20, 22.05 «Барышня-крестьянка».
15.20, 23.05 «Пин_код».
16.05 «Город».
17.55 «О еде».
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».
23.50 «Онлайн. Вне сити».

Беларусь 3

07.00 «Дабраранак».
07.35 «Беларуская кухня».
08.00, 12.00, 20.20 «Калейдаскоп».
08.20, 18.40 «Ясенін». Серыял.
09.15, 13.50 «Усё, што нам трэба...». Серыял.
11.00 «Гітара па крузе».
12.15 «Наперад у мінулае».
12.40 Мультфільм.
12.45, 23.55 «Дыяблог».
13.15 «Подых струн».
15.40, 21.05 «Ледзяное неба». Дак. фільм.
16.15, 21.40 «Сакрэтны фарватар». Серыял.
19.30 «Ваша лато», «Пяцёрачка».
20.00 «Выйсце ёсць».
20.40 «Калыханка».

Беларусь 5

08.00 «PRO-спорт. Итоги недели».
08.40 Легкая атлетика.
10.20 Хоккей. КХЛ. Западная конференция. ¼ финала. «Динамо-Минск»–«Локомотив».
12.15 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. «Байер»–«Атлетико».
14.10 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
14.40, 15.30 Биатлон. Молодежный чемпионат мира.
16.20 Гандбол. Лига чемпионов.
16.50 Хоккей. КХЛ. Восточная конференция. ¼ финала. (В перерывах – «PRO-спорт. Новости»).
19.20 Мини-футбол. Чемпионат Беларуси.
21.10 «Спорт-кадр».
21.40 Смешанные единоборства. Кубок Беларуси.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05, 08.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.20 «Смак».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.10 «Наедине со всеми».
13.10 «Мужское/Женское».
14.15, 16.20 «Время покажет».
16.55 «Давай поженимся!».
18.20 «Папины дочки». Сериал.
18.55 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Штрафник». Сериал.
23.00 «На кончиках пальцев». Д/ф.
00.00 «Вечерний Ургант».
00.35 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Комната смеха».
12.00 «60 минут».
13.15 «Правила жизни».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.40 «Прямой эфир».
17.20 «Вероника. Потерянное счастье». Сериал.
19.15, 20.40 «Поиски улик». Сериал.
21.40 «Простые вопросы».
22.00, 23.10 «Екатерина. Взлет». Сериал.
00.05 «Вечер».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.10 «Таинственная Россия».
07.10, 08.05 «Адвокат». Сериал.
09.00 «Возвращение Мухтара». Сериал.
09.45, 23.10 «ЧП.by».
10.25 «Пасечник». Сериал.
12.05 «Суд присяжных».
13.25, 16.30 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05 «Патруль». Сериал.
17.00 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
18.00 «Говорим и показываем».
19.40 «Сердце ангела». Сериал.
21.30 «Учитель в законе. Схватка». Сериал.
23.30 «Революция live».

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30, 23.25 «Тайны Чапман».
09.25 «Всем по котику».
09.35, 18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
10.45, 00.20 «Знахарь». Сериал.
12.35, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Шарада». Х/ф.
16.00 «Следаки». Сериал.
16.50 «Центральный регион».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Территория заблуждений».
22.00 «Смотреть всем!».
23.05 «Автопанорама».

Мир

06.20 «Машины сказки». Мультфильм.
07.30 «Доброе утро, мир!».
09.00, 01.05 «Цель жизни». Х/ф.
12.30 «Бремя обеда».
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15 «Нет проблем!».
14.55 «Семейные драмы».
16.15 «Возвращение Мухтара». Сериал.
19.20, 04.25 «Закон и порядок». Сериал.
22.10 «Я вас жду». Х/ф.
23.45 «Спрут». Сериал.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.40 «Новости культуры».
10.15, 01.55 «Наблюдатель».
11.15 «Мелочи жизни». Х/ф.
12.25 «Борис Черток. 100 лет: тангаж в норме».
13.05, 20.45 «Правила жизни».
13.35 «Пятое измерение».
14.00 «Пушкин и его окружение».
15.10 «Дьявол – это женщина». Х/ф.
16.40 «Метроном. История Парижа».
17.30 «Не квартира – музей».
17.45 «Танго сенсаций».
18.30 «Мировые сокровища».
18.45 «Настоящее – прошедшее».
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Главная роль».
20.05 «Искусственный отбор».
21.15 «Игра в бисер».
22.00 «Ступени цивилизации».
22.50 «Пространство Юрия Лотмана».
23.55 «Худсовет».
00.00 «Дестри снова в седле». Х/ф.
01.35 «Играет Фредерик Кемпф».

Белсат

07.00, 08.15, 12.20, 13.40, 18.00, 19.30, 23.35 «Студыя «Белсат».
07.35, 13.00, 18.35 «Размова дня».
07.55, 13.20 «Асабісты капітал».
09.45, 15.10, 21.00, 00.35 «Аб'ектыў».
10.15, 15.40 «Загадкі беларускай гісторыі»: «Нясвіж. Ідэальны горад Радзівілаў».
10.35 «Дом». Серыял.
12.05, 21.25 «Такая мара». Рэпартаж.
15.55 «Рэпартэр».
16.25 «Гвардыя». Серыял.
17.15 «Людскія справы»: «Беларускія інвестыцыі».
17.45 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
19.00 «Прыват»: «Жыццё пад скальпелем, або Пластыка: неабходнасць ці глупства?».
21.45 «Нельсан Мандэла: жыццё дзеля свабоды». Д/ф.
22.40 «Апошні чырвоны прынц». Д/ф.

СРЕДА, 1 МАРТА

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.10 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.35 «Зона Х».
08.50 Слово Митрополита Тадеуша Кондрусевича на Пепельную среду.
09.10, 22.00 «След». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.00, 20.00 «Практика». Сериал.
12.10, 16.35 «Семейные мелодрамы».
13.20 «День в большом городе».
14.20 «Детский доктор».
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25 «Влюбленные женщины». Сериал.
17.35 «Белорусское «Времечко».
19.20, 23.55 «Сфера интересов».
21.00 «Панорама».
21.40 «Актуальное интервью».
00.25 «День спорта».
00.40 «Второе восстание Спартака». Сериал.

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 22.30 «Тэлебарометр».
09.05, 18.35 «Последний из Магикян». Сериал.
10.15, 17.05 «Такая работа». Сериал.
11.00, 16.15 «Не родись красивой». Сериал.
11.50, 22.35 «Шурочка». Сериал.
12.25, 19.40 «Папа попал».
14.15, 21.20, 22.05 «Барышня-крестьянка».
15.20, 23.05 «Пин_код».
16.05 «Город».
17.55 «О еде».
22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
23.50 «Онлайн. Вне сити».

Беларусь 3

07.00 «Дабраранак».
07.35 «Беларуская кухня».
08.00, 12.00, 20.20 «Калейдаскоп».
08.20, 18.40 «Ясенін». Серыял.
09.10, 13.45 «Усё, што нам трэба...». Серыял.
10.55 «Гітара па крузе».
11.50 «Размовы пра духоўнае».
12.15 «Наперад у мінулае».
12.45 Мультфільм.
12.55, 00.05 «Дыяблог».
13.20 «Святло далёкай зоркі».
15.35, 21.05 «Ваенная контрразведка. Наша перамога».
16.15, 21.45 «Сакрэтны фарватар». Серыял.
19.30 «Музеі Беларусі».
19.55 «Тэатр у дэталях».
20.40 «Калыханка».

Беларусь 5

08.00 «Спорт-кадр».
08.25 Гандбол. Лига чемпионов.
08.55 Хоккей. КХЛ. Восточная конференция. ¼ финала. «Салават Юлаев»–«Ак Барс».
10.55 Мини-футбол.
12.30 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала. «Порту»–«Ювентус».
14.35 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала.
15.05 Баскетбол. Единая лига ВТБ.
16.45 Легкая атлетика.
18.50 Хоккей. КХЛ. Западная конференция. ¼ финала. «Локомотив»–«Динамо-Минск». (В перерывах – «PRO-спорт. Новости»).
21.20 «Слэм-данк».
21.50 Биатлон. Чемпионат мира.
23.45 «Козел про футбол».

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05, 08.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.20 «Смак».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.10 «Наедине со всеми».
13.10 «Мужское/Женское».
14.15, 16.20 «Время покажет».
16.55 «Давай поженимся!».
18.20 «Папины дочки». Сериал.
18.55 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Штрафник». Сериал.
23.00 «Григорович. Юрий Грозный».
00.00 «Вечерний Ургант».
00.35 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Простые вопросы».
12.00 «60 минут».
13.15 «Правила жизни».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.40 «Прямой эфир».
17.20 «Вероника. Потерянное счастье». Сериал.
19.15, 20.40 «Поиски улик». Х/ф.
22.00, 23.10 «Екатерина. Взлет». Сериал.
00.10 «Вечер».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.10 «Таинственная Россия».
07.10, 08.05 «Адвокат». Сериал.
09.00 «Возвращение Мухтара». Сериал.
09.45, 23.10 «ЧП.by».
10.25 «Пасечник». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25, 16.30 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05 «Патруль». Сериал.
17.00 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
18.00 «Говорим и показываем».
19.40 «Сердце ангела». Сериал.
21.30 «Учитель в законе. Схватка». Сериал.
23.30 «Революция live».

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30, 23.05 «Тайны Чапман».
09.25 «Всем по котику».
09.35, 18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
10.45, 23.55 «Знахарь». Сериал.
12.35, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Территория заблуждений».
15.30 «Следаки». Сериал.
16.50 «Автопанорама».
17.10 «Водить по-русски».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Секретные территории».
22.00 «Смотреть всем!».

Мир

06.00 Мультфильмы.
07.30 «Доброе утро, мир!».
09.00, 23.45 «Мое сердце для тебя». Х/ф.
12.30 «Бремя обеда».
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15 «Нет проблем!».
14.55 «Семейные драмы».
16.15 «Возвращение Мухтара». Сериал.
19.20, 04.30 «Закон и порядок». Сериал.
22.10 «Жулики». Х/ф.
02.55 «Волга-Волга». Х/ф.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.40 «Новости культуры».
10.15, 01.55 «Наблюдатель».
11.15 «Однажды в декабре». Х/ф.
12.35 «Надежда Казанцева. Парадоксы судьбы».
13.05, 20.45 «Правила жизни».
13.35 «Пешком...».
14.00 «Пушкин и его окружение».
15.10 «Дестри снова в седле». Х/ф.
16.50 «Метроном. История Парижа».
17.45 Концерт Г.Кремера и М.Аргерих. К 70-летию Гидона Кремера.
18.45, 01.20 «Исайя Берлин. Гость из будущего».
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Главная роль».
20.05 «Абсолютный слух».
21.15 «Власть факта».
22.00 «Ступени цивилизации».
22.55 «Эрик Булатов. Иду...».
23.55 «Худсовет».
00.00 «Нью-орлеанская возлюбленная». Х/ф.
01.45 «Цвет времени».

Белсат

07.00, 08.20, 12.15, 13.35, 18.00, 19.30, 23.25 «Студыя «Белсат».
07.30, 12.50, 18.35 «Размова дня».
07.55, 13.10 «Прыват»: «Жыццё пад скальпелем, або Пластыка: неабходнасць ці глупства?».
09.50, 15.05, 21.00, 00.25 «Аб'ектыў».
10.15, 15.35 «Такая мара». Рэпартаж.
10.35, 16.20 «Нельсан Мандэла: жыццё дзеля свабоды». Д/ф.
11.25, 17.10 «Форум»: «Пад мужчынскім позіркам».
15.50 «Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча».
18.55 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
19.05 «Маю права».
21.25 «Два на два».
22.00 «Усё, што застанецца». М/ф.

ЧЕТВЕРГ, 2 МАРТА

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.20 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.45 «Зона Х».
09.10, 22.10 «След». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.00, 20.00 «Практика». Сериал.
12.10, 16.35 «Семейные мелодрамы».
13.20 «День в большом городе».
14.20 «Детский доктор».
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25 «Влюбленные женщины». Сериал.
17.35 «Белорусское «Времечко».
19.20, 00.05 «Сфера интересов».
21.00 «Панорама».
21.40 «Крупным планом».
00.35 «День спорта».
00.50 «Второе восстание Спартака». Сериал.

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 22.35 «Тэлебарометр».
09.05, 18.45 «Последний из Магикян». Сериал.
10.10, 17.20 «Такая работа». Сериал.
11.00, 16.30 «Не родись красивой». Сериал.
11.50, 22.40 «Шурочка». Сериал.
12.25, 19.45 «Папа попал».
14.15, 21.30, 22.05 «Барышня-крестьянка».
15.20, 23.15 «Пин_код».
16.05, 23.55 «Онлайн. Вне сити».
18.10 «О еде».
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».

Беларусь 3

07.00 «Дабраранак».
07.35 «Беларуская кухня».
08.00, 12.00, 20.20 «Калейдаскоп».
08.20, 18.40 «Ясенін». Серыял.
09.15, 13.35 «Смерць веласіпедыста». М/ф.
10.45 «Гітара па крузе».
11.40 Мультфільмы.
12.15 «Наперад у мінулае».
12.40, 00.45 «Дыяблог».
13.05 «Святло далёкай зоркі».
15.00, 21.05 «Ваенная контрразведка. Наша перамога».
15.40, 21.45 «Блакада». М/ф.
19.35 «Музеі Беларусі».
20.00 «Тэатр у дэталях».
20.40 «Калыханка».

Беларусь 5

07.55 «Слэм-данк».
08.20 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
08.50 Гандбол. SEHA-Газпром-лига.
10.15 Хоккей. КХЛ. Западная конференция. ¼ финала. «Локомотив»–«Динамо-Минск».
12.10, 15.30 Футбол. Лига Европы УЕФА. 1/16 финала.
14.05, 21.40 Биатлон. Этап Кубка мира.
16.25 «На пути к ЧМ-2018».
16.50 Хоккей. КХЛ. Восточная конференция. ¼ финала. (В перерывах – «PRO-спорт. Новости»).
19.20 Хоккей. Чемпионат Беларуси. ¼ финала. (В перерывах – «PRO-спорт. Новости»).
23.10 «Овертайм».

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05, 08.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.20 «Смак».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.10 «Наедине со всеми».
13.10 «Мужское/Женское».
14.15, 16.20 «Время покажет».
16.55 «Давай поженимся!».
18.20 «Папины дочки». Сериал.
18.55 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Надо разобраться».
21.30 «Штрафник». Сериал.
23.25 «Я знаю, что ты знаешь». Х/ф.
00.50 «Вечерний Ургант».
01.25 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Комната смеха».
12.00 «60 минут».
13.15 «Правила жизни».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.40 «Прямой эфир».
17.20 «Вероника. Потерянное счастье». Сериал.
19.15, 20.40 «Поиски улик». Сериал.
21.40 «Простые вопросы».
22.00, 23.10 «Екатерина. Взлет». Сериал.
00.05 «Поединок».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.10 «Таинственная Россия».
07.10, 08.05 «Адвокат». Сериал.
09.00 «Возвращение Мухтара». Сериал.
09.45, 23.10 «ЧП.by».
10.25 «Пасечник». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25, 16.30 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05 «Патруль». Сериал.
17.00 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
18.00 «Говорим и показываем».
19.40 «Сердце ангела». Сериал.
21.30 «Учитель в законе. Схватка». Сериал.
23.30 «Революция live».

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30, 23.25 «Тайны Чапман».
09.25 «Всем по котику».
09.35, 18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
10.45, 00.15 «Знахарь». Сериал.
12.35, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Секретные территории».
15.40 «Следаки». Сериал.
16.10 «Добро пожаловаться».
16.50 «Минск и минчане».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Странное дело».
22.00 «Смотреть всем!».
23.05 «Автопанорама».

Мир

06.05 Мультфильмы.
07.30 «Доброе утро, мир!».
09.00, 23.50 «Родная кровь». Х/ф.
12.30 «Бремя обеда».
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15 «Нет проблем!».
14.55 «Семейные драмы».
16.15 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
19.20, 02.55 «Закон и порядок». Сериал.
22.10 «Женский день». Х/ф.
05.15 «Маша и медведь». Мультфильм.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.40 «Новости культуры».
10.15, 01.55 «Наблюдатель».
11.15 «Свое счастье». Х/ф.
12.25 «Звезда со стороны. Рахиль Мессерер».
13.05, 20.45 «Правила жизни».
13.35 «Россия, любовь моя!».
14.00 «Пушкин и его окружение». К 95-летию со дня рождения Юрия Лотмана.
15.10 «Нью-орлеанская возлюбленная». Х/ф.
16.35 «Метроном. История Парижа».
17.30 «Не квартира – музей».
17.45 Концерт Г.Кремера и Ансамбля солистов Московской государственной филармонии.
18.45 «Высота». К 85-летию Георгия Штиля.
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Главная роль».
20.05 «Черные дыры. Белые пятна».
21.15 «Культурная революция».
22.00 «Ступени цивилизации».
22.55 «Острова».
23.55 «Худсовет».
00.00 «Зарубежный роман». Х/ф.

Белсат

07.00, 08.15, 12.45, 14.10, 18.00, 19.30, 00.00 «Студыя «Белсат».
07.35, 13.20, 18.35 «Размова дня».
07.55, 13.45 «Маю права».
09.45, 15.40, 21.00, 01.00 «Аб'ектыў».
10.15 «Два на два».
10.50 «Усё, што застанецца». М/ф.
12.15, 17.20 «Эксперт».
16.05 «Прыват»: «Жыццё пад скальпелем, або Пластыка: неабходнасць ці глупства?».
16.35 «Пракурор». Серыял.
17.50 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
18.55 «Людскія справы»: «На мяжы з «русским миром».
21.25 «Рэпартэр».
21.55 «Лонданцы». Серыял.
22.40 «Гістарычны даведнік Багуслава Валашаньскага». Дак.серыял.
23.10 «Анексія». Д/ф.

ПЯТНИЦА, 3 МАРТА

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 01.45 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.20 «Зона Х».
09.10 «След». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.00, 20.00 «Практика». Сериал.
12.10, 17.40 «Семейные мелодрамы».
13.20 «День в большом городе».
14.20 «Детский доктор».
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25 «Влюбленные женщины». Сериал.
21.00 «Панорама».
21.40 «Женщины и спорт».
22.10 «Приговор идеальной пары». Сериал.
02.00 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 23.35 «Тэлебарометр».
09.05, 18.45 «Последний из Магикян». Сериал.
10.10, 17.20 «Такая работа». Сериал.
11.00, 16.30 «Не родись красивой». Сериал.
11.55 «Нас не обманешь».
12.30, 19.50 «Папа попал».
14.10 «Барышня-крестьянка».
15.20 «Пин_код».
16.05 «Онлайн. Вне сити».
18.10 «О еде».
21.25, 22.05 «Битва экстрасенсов. 14-й сезон».
22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
23.40 «В диких условиях». Х/ф.

Беларусь 3

07.00 «Дабраранак».
07.35 «Беларуская кухня».
08.00, 12.00, 20.20 «Калейдаскоп».
08.15, 18.40 «Ясенін». Серыял.
09.10 «Рэпетыцыя аркестра». М/ф.
10.20 «Гітара па крузе».
11.10 «Святло далёкай зоркі».
11.35 «Навукаманія».
12.15 «Наперад у мінулае».
12.40 «Сіла веры».
13.10 «Прыгоды Бураціна». М/ф.
15.20, 21.05 «Ваенная контрразведка. Наша перамога».
15.55, 21.40 «Блакада». М/ф.
19.35 «Музеі Беларусі».
20.00 «Тэатр у дэталях».
20.40 «Калыханка».

Беларусь 5

07.35 «Овертайм».
08.00 Хоккей. КХЛ. Восточная конференция. ¼ финала.
10.00, 12.50, 23.20 Биатлон. Этап Кубка мира.
11.30, 14.20, 18.30, 21.45 Легкая атлетика. Чемпионат Европы в помещении.
18.00 «Пит-стоп».
19.20 Хоккей. КХЛ. Западная конференция. ¼ финала. Шестой матч. «Динамо-Минск»–«Локомотив». Прямая трансляция. (В перерывах – «PRO-спорт. Новости»).

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05, 08.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.20 «Смак».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.20 «Обратный отсчет».
13.10 «Наедине со всеми».
14.15 «Время покажет».
16.20 «Нежданно-негаданно». Х/ф.
18.20 «Папины дочки». Сериал.
19.00 «Поле чудес».
20.00 «Время».
21.05 «Голос. Дети».
22.50 «Как выйти замуж за миллиардера». Х/ф.
00.30 «Вечерний Ургант».
01.10 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Простые вопросы».
12.00 «60 минут».
13.15 «Правила жизни».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.40 «Прямой эфир».
17.20 «Вероника. Потерянное счастье». Сериал.
19.15, 20.40 «Поиски улик». Сериал.
22.00, 23.10 «Юморина».
00.15 «Мой чужой ребенок». Х/ф.

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.10 «Таинственная Россия».
07.10, 08.05 «Адвокат». Сериал.
09.00 «Возвращение Мухтара». Сериал.
09.45, 23.00 «ЧП.by».
10.25 «Пасечник». Сериал.
12.05 «Суд присяжных».
13.25, 16.30 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05 «Патруль». Сериал.
17.00 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
18.00 «Говорим и показываем».
19.45 «Телохранитель». Х/ф.
23.20 «Революция live».

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30, 23.05 «Тайны Чапман».
09.25 «Дальние родственники».
09.40, 18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
10.45, 23.55 «Знахарь». Сериал.
12.35, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Странное дело».
15.35 «Следаки». Сериал.
16.50 «Автопанорама».
17.10 «Открытый разговор».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Битва за космос: начало звездных войн». Документальный проект.
22.00 «Смотреть всем!».
01.25 «Соль».

Мир

06.00, 04.10 «Маша и медведь». Мультфильм.
07.30 «Доброе утро, мир!».
09.00, 01.40 «Красивый и упрямый». Х/ф.
12.00 «Бремя обеда».
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15 «Семейные драмы».
16.15 «Секретные материалы».
17.15 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
19.20 «Сивый мерин». Сериал.
23.00 «Алые паруса». Х/ф.
00.40 «Держись, шоубиз!».
01.05 «Я – волонтер».

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.40 «Новости культуры».
10.20 «Житие и вознесение Юрася Братчика». Х/ф.
11.55 «Родовое гнездо. Из истории ФИАНа имени П.Н.Лебедева».
12.20 «Эрик Булатов. Иду…».
13.05 «Правила жизни».
13.35 «Письма из провинции».
14.00 «Пушкин и его окружение». К 95-летию со дня рождения Юрия Лотмана.
15.10 «Зарубежный роман». Х/ф.
17.15 «Метроном. История Парижа».
18.10 «Цвет времени».
18.25 «Египетские ночи» С.Прокофьева.
19.45 «Смехоностальгия».
20.15, 01.55 «Искатели».
21.00 «Неотправленное письмо». Х/ф.
22.35 «Линия жизни».
23.55 «Худсовет».
00.00 «Мой серебряный шар. Марлен Дитрих».
00.45 Концерт М.Дитрих в Лондоне. 1972 г.
01.40 Мультфильм для взрослых.
02.40 «Мировые сокровища».

Белсат

07.00, 08.30, 12.30, 14.05, 18.00, 19.30, 00.40 «Студыя «Белсат».
07.35, 13.05, 18.35 «Размова дня».
07.55, 13.30 «Людскія справы»: «На мяжы з «русским миром».
10.00, 15.35, 21.00, 01.35 «Аб'ектыў».
10.25 «Рэпартэр».
10.55, 16.05 «Невядомая Беларусь»: «Кантрабандысты». Д/ф.
11.25 «Загадкі беларускай гісторыі»: «Паміж Менкай і Нямігай».
11.40 «Анексія». Д/ф.
16.35 «Лонданцы». Серыял.
17.25 «Два на два».
18.55 «Загадкі беларускай гісторыі»: «Нясвіж. Ідэальны горад Радзівілаў».
19.10 «Сведкі»: «Магілёўскія дэмакраты».
21.25 «ПраСвет».
22.05 «Перамагчы лёс». Д/ф.
23.00 «Жыццё тае іншай». М/ф.

СУББОТА, 4 МАРТА

Беларусь 1

06.20 «Існасць».
06.50 «Средство от разлуки». Сериал.
08.30 «Крупным планом».
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Клуб редакторов».
09.50 «Сваты-4». Сериал.
11.05 «50 рецептов первого».
12.10 «Большой селфи-тур».
12.45 «Здоровье».
13.30, 15.45 «Вернешься – поговорим». Сериал.
15.15 «Краіна».
17.40 «На белом коне». Сериал.
21.00 «Панорама».
21.35 «История милиции в лицах».
22.05 «Хроника гнусных времен». Сериал.
01.20 «День спорта».

Беларусь 2

07.05 «Друзья ангелов». Мультсериал.
08.00 «Дьявол с тремя золотыми волосками». Х/ф.
09.00, 22.05 «Тэлебарометр».
09.05 «Счастливы вместе-4». Сериал.
10.55 «Синдбад: Легенда семи морей». Мультфильм.
12.25 «Моду народу».
13.25 «Мир наизнанку».
14.20 «Барышня-крестьянка».
15.30 «Копейка в копейку».
16.05 «Друг невесты». Х/ф.
17.55 «Репортер».
18.40 «Битва экстрасенсов. 14-й сезон».
20.40 «Свадьба вслепую».
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».
22.10 «Верните мне красоту».
23.20 «Дивергент-3: за стеной». Х/ф.

Беларусь 3

07.35 «Сіла веры».
08.00 «Беларуская кухня».
08.30, 11.50, 20.20 «Калейдаскоп».
08.45 «Вам – заданне». М/ф.
10.05 «Край».
10.30 «Размаўляем па-беларуску».
10.55 «Я хачу гэта ўбачыць!».
11.25 «Камертон».
12.05 «Апошні дзень».
12.40 «Подых струн».
13.20 Міжнародны фестываль «Хварастоўскі і сябры».
14.55 «Вясна».
16.35 «Жывыя і мёртвыя». М/ф.
19.45 «Героі. Асабістая справа».
20.40 «Калыханка».
21.00 «Час кіно».
21.10 «Таямніца Бургундскага двара». М/ф.

Беларусь 5

07.35 «Пит-стоп».
08.00, 09.30, 12.35, 14.20, 22.50, 23.45 Биатлон. Этап Кубка мира.
11.00 «Нокаут-раунд».
11.30, 13.25, 21.05, 15.10 Легкая атлетика. Чемпионат Европы в помещении.
16.50 Хоккей. Чемпионат Беларуси. ¼ финала. (В перерывах – «PRO-спорт. Новости»).
19.20 Гандбол. Лига чемпионов. БГК им.Мешкова (Беларусь) – «Вардар» (Македония). (В перерыве – «PRO-спорт. Новости»).
00.40 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.

ОНТ

07.00 «Субботнее утро».
08.00, 09.00, 16.00, 20.30 «Наши новости».
09.05 «Смешарики. Новые приключения».
09.20 «Здоровье».
10.30 «Смак».
11.15 «Идеальный ремонт».
12.15 «Умницы и умники».
13.10 «Юморинка».
13.25 «Три плюс два». Х/ф.
15.10 «25 лет после СССР».
16.15, 21.00 «Новости спорта».
16.20 «Татьяна Васильева. Кошка на раскаленной крыше».
17.25 «Ералаш».
17.40 «Кто хочет стать миллионером».
18.40 «Минута славы».
21.05 Торжественное собрание и праздничный концерт, посвященные 100-летию белорусской милиции.
23.20 «Сегодня вечером».
00.50 «Прожекторперисхилтон».

РТР-Беларусь

07.00 «Комната смеха».
07.35 «Следствие ведут знатоки». «Он где-то здесь». Х/ф.
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.20 «Живые истории».
12.15 «Семейный альбом».
13.05 «Наше дело».
13.20, 14.15 «Я все преодолею». Сериал.
17.05 «Субботний вечер».
19.00 «Картина мира».
19.55 «Погода на неделю».
20.55 «Измайловский парк».
22.40 «Третья жизнь Дарьи Кирилловны». Сериал.

НТВ-Беларусь

06.00 «Астропрогноз».
06.05, 08.20 «Агент особого назначения». Сериал.
08.00, 10.00, 16.00 «Сегодня».
08.40 «Устами младенца».
09.25 «Умный дом».
10.20 «ЧП.by».
10.40 «Главная дорога».
11.20 «Еда живая и мертвая».
12.15 «Квартирный вопрос».
13.20 «Двойные стандарты».
14.15 «Последний мент». Сериал.
16.20 «Однажды…».
17.05 «Секрет на миллион».
19.00 «Центральное телевидение».
20.00 «Ты супер!».
22.10 «Ты не поверишь!».
23.10 «Репортаж судьбы». Х/ф.

СТВ

06.10, 23.25 «Инспектор уголовного розыска». Сериал.
07.40 «Тайны Чапман».
08.30 «Самые шокирующие гипотезы».
09.20 «Ремонт по-честному».
10.05 «Самая полезная программа».
11.00 «Минск и минчане».
11.35, 13.55, 16.40 «Место встречи изменить нельзя». Сериал.
13.30, 16.30, 19.30 «24 часа».
13.40 «Открытый разговор».
15.55 «Большой город».
20.00 «СТВ спорт».
20.10 «Зачем тебе алиби?». Сериал.
00.55 «Битва за космос: начало звездных войн». Документальный проект.

Мир

06.00, 08.05, 04.15 «Маша и медведь». Мультфильм.
07.35 «Союзники».
08.25 «Я – волонтер».
09.00 «Ой, мамочки!».
09.30 «Медицинская правда».
10.00, 16.00 «Новости».
10.15 «Сделано в СССР».
10.45, 00.45 «Здравствуйте, я ваша тетя!». Х/ф.
12.40 «Бремя обеда».
13.10, 02.35 «Он хуже меня». Х/ф.
15.20 «Звезда в подарок».
16.15 «Спрут». Сериал.
21.00 «Всегда говори «всегда». Сериал.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00 «Неотправленное письмо». Х/ф.
11.35 «Больше, чем любовь».
12.20 «На этой неделе… 100 лет назад. Нефронтовые заметки».
12.50 «Клуб кинопутешествий. Экспедиция Тура Хейердала». 80 лет со дня рождения Юрия Сенкевича.
13.50 «Мой серебряный шар. Марлен Дитрих».
14.35 Концерт М.Дитрих в Лондоне, 1972 г.
15.30 «Лев Гурыч Синичкин». Х/ф.
16.45 «Мировые сокровища».
17.00 «Новости культуры».
17.30, 01.55 «История моды».
18.30 «Романтика романса».
19.20 «Дети Дон Кихота». Х/ф.
20.40 Вечер в честь открытия Новой сцены Московского театра под руководством О.Табакова.
22.55 «Белая студия».
23.35 «Влюбленные». Х/ф.
01.25 Мультфильмы для взрослых.
02.50 «Томас Алва Эдисон».

Белсат

07.00, 08.20 «Студыя «Белсат».
07.30 «Размова дня».
07.50 «Загадкі беларускай гісторыі»: «Нясвіж. Ідэальны горад Радзівілаў».
08.05 «Сведкі»: «Магілёўскія дэмакраты».
09.50, 21.00, 23.40 «Аб'ектыў».
10.15, 12.45, 00.00 «ПраСвет».
10.50 «Фільм са страшнай назвай». Мультсерыял.
11.00 «Дзіўны свет ката Філімона». Мультсерыял.
11.10 «Прыгоды ката Філімона». Мультсерыял.
11.20 «Мапа свету, які гіне». Дак. серыял.
11.50 «Асабісты капітал».
12.10 «Два на два».
13.20, 00.40 «Перамагчы лёс». Д/ф
14.20 «Жыццё тае іншай». М/ф.
15.55 «Аўтастопам па Беларусі».
16.15 «Беларусы ў Польшчы».
16.30 «Рэпартэр».
17.00 «Над Нёмнам».
17.15 «Пракурор». Серыял.
18.05 «І-тым». Д/ф.
19.35 «Зона «Свабоды».
20.15 Belsat Music LIVE.
21.15 «Форум»: «Вытворчы траўматызм і ахова працы».
22.00 «Любошчы». М/ф.
01.35 «Зоры не спяць».

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 5 МАРТА

Беларусь 1

06.50, 22.10 «Средство от разлуки». Сериал.
08.30 «Народное утро».
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Арсенал».
09.40 «Сваты-5». Сериал.
10.50 «50 рецептов первого».
11.40 «Наши».
12.10 «Новости. Центральный регион».
12.35 «Коробка передач».
13.10 «Красавец и чудовище». Х/ф.
15.15 «Твой город».
15.30 «Вокруг планеты».
16.15 «Зона Х. Итоги недели».
16.50 «Приговор идеальной пары». Сериал.
20.35 «Навіны надвор'я».
21.00 «Главный эфир».

Беларусь 2

07.05 «Друзья ангелов». Мультсериал.
08.05 «Эльф, который украл Рождество». Мультфильм.
09.15, 21.00 «Тэлебарометр».
09.20 «Моду народу».
10.10 «Мир наизнанку».
11.10 «Друг невесты». Х/ф.
13.00 «Необычайные приключения Адель». Х/ф.
14.55 «Любовь онлайн».
16.00 «Универ-шеф».
16.40 «Два рубля».
16.55 «Синдбад: Легенда семи морей». Мультфильм.
18.25 «Нас не обманешь».
19.00 «Дивергент-3: за стеной». Х/ф.
21.30, 22.10 «В диких условиях». Х/ф.
22.05 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
00.15 «Онлайн. Вне сити».

Беларусь 3

07.35 «Беларуская кухня».
08.00, 12.20, 20.20 «Калейдаскоп».
08.20 «Прыгоды Бураціна». М/ф.
10.35 «Наперад у мінулае».
11.00 «Нацыянальны хіт-парад».
11.55 «Святыні Беларусі».
12.40 «Загадкі дзеда Кандрата».
13.05 «Жывыя і мёртвыя». М/ф.
16.15 «Вясна». М/ф.
18.00 «Таямніца Бургундскага двара».
19.45 «Апошні дзень».
20.40 «Калыханка».
21.05 «Вам – заданне». М/ф.
22.25 «Будзіць агонь высокіх мар». Канцэрт.

Беларусь 5

08.00, 08.55, 10.20, 13.35, 23.40 Биатлон. Этап Кубка мира.
09.50 «Фактор силы».
11.50 Фристайл. Этап Кубка мира.
15.05 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
15.30, 19.20 Легкая атлетика. Чемпионат Европы в помещении.
16.50 Хоккей. КХЛ. Западная конференция. ¼ финала. «Локомотив»–«Динамо-Минск». (В перерывах – «PRO-спорт. Новости»).
22.00 Баскетбол. Единая лига ВТБ. «Химки»–«Цмокі-Мінск».

ОНТ

07.00 «Воскресное утро».
08.00, 09.00, 16.00 «Наши новости».
09.05 «Воскресная проповедь».
09.20 «Смешарики. ПИН-код».
09.35 «Непутевые заметки».
10.00 «Пока все дома».
10.55 «Фазенда».
11.30 «Открытие Китая».
12.05 «100 имен Беларуси».
13.10, 16.20 «Курортный роман». Сериал.
16.15 «Новости спорта».
17.30 «Лучше всех!». Рецепты воспитания».
18.30 «Лучше всех!».
20.00 «Контуры».
21.05 «Дыхание планеты».
21.35 «Виктория и Альберт». Х/ф.

РТР-Беларусь

07.00, 13.30 «Комната смеха».
07.30 «Третья жизнь Дарьи Кирилловны». Сериал.
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.20 «Сам себе режиссер».
12.15 «Смехопанорама».
12.50 «Утренняя почта».
14.15 «Смеяться разрешается».
16.30 «Слезы на подушке». Сериал.
21.30 «Что происходит».
22.30 «Блестящей жизни лепесток». Х/ф.
00.05 «Воскресный вечер».

НТВ-Беларусь

06.05 «Астропрогноз».
06.10, 08.20 «Агент особого назначения». Сериал.
08.00, 10.00, 14.00, 16.00 «Сегодня».
08.50 «Их нравы».
09.25 «Едим дома».
10.20 «Первая передача».
11.00 «Чудо техники».
11.55 «Дачный ответ».
13.00 «НашПотребНадзор».
14.20 «Последний мент». Сериал.
16.20 «Следствие вели…».
18.05 «Новые русские сенсации».
19.00 «Итоги недели».
20.25 «Чужой дед». Х/ф.
22.15 «Время Синдбада». Сериал.

СТВ

06.05, 08.05, 10.10, 11.40, 13.45, 20.25, 00.20 «День секретных территорий».
07.45 «Добро пожаловаться».
09.45, 16.50 «Автопанорама».
11.00 «Большой завтрак».
13.30, 16.30 «24 часа».
14.35, 01.10 «Королева бензоколонки». Х/ф.
16.00 «Центральный регион».
17.20 «Военная тайна».
19.30 «Неделя».
22.55 «Молодые папаши». Х/ф.

Мир

06.00 «Миллион вопросов о природе».
06.10 «Такие странные».
06.40, 09.20 «Маша и медведь». Мультфильм.
07.50 «Культ/Туризм».
08.20 «Беларусь сегодня».
08.50 «Еще дешевле».
09.30 «Любимые актеры 2.0».
10.00, 16.00 «Новости».
10.15 «Багровый цвет снегопада». Х/ф.
12.40 «Моонзунд». Х/ф.
15.25 «Звезда в подарок».
16.15, 22.00 «Неподкупный». Сериал.
21.00 «Вместе».
00.25 «Всегда говори «всегда». Сериал.
03.40 Мультфильмы.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00 «Обыкновенный концерт».
10.35 «Дети Дон Кихота». Х/ф.
11.50 «Легенды кино».
12.20 «Россия, любовь моя!».
12.50 «Кто там…».
13.20 «Крылатые рыбаки».
14.00 «Что делать?».
14.50 «Гении и злодеи».
15.20 «Парад трубачей».
16.25 «Библиотека приключений».
16.40 «Остров сокровищ». Мультфильм.
18.30 «Пешком…».
19.00, 01.55 «Искатели».
19.50 «Линия жизни». К юбилею Татьяны Васильевой.
20.40 «Дамский портной». Х/ф.
22.10 «Kremlin Gala-2016».
00.10 «Лев Гурыч Синичкин». Х/ф.
01.25 Мультфильмы для взрослых.
02.40 «Мировые сокровища».

Белсат

07.00, 21.00, 00.40 «Аб'ектыў».
07.15 «ПраСвет».
07.50 «Фільм са страшнай назвай». Мультсерыял.
08.00 «Дзіўны свет ката Філімона». Мультсерыял.
08.10 «Прыгоды ката Філімона». Мультсерыял.
08.20 «Падарожжы на навальнічнай хмары». Мультсерыял.
08.35 «Пінгвінік Пік-Пок». Мультсерыял.
08.45 «Мапа свету, які гіне». Дак. серыял.
09.15 «Беларусы ў Польшчы».
09.30 «Рэпартэр».
09.55 «Над Нёмнам».
10.10 «Зона «Свабоды».
10.50 «Маю права».
11.10 «Форум»: «Вытворчы траўматызм і ахова працы».
11.55 «Людскія справы»: «На мяжы з «русским миром».
12.25 «Прыват»: «Жыццё пад скальпелем, або Пластыка: неабходнасць ці глупства?».
12.55, 21.15 Belsat Music LIVE.
13.40 «І-тым». Д/ф.
15.10, 23.50 «Пракурор». Серыял.
16.00 «Любошчы». М/ф.
17.40 «Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча».
18.05 «Гістарычны даведнік Багуслава Валашаньскага». Дак. серыял.
18.35 «Мова нанова»: «Старажытныя традыцыі».
19.00 «Эксперт».
19.25 «Такая мара». Рэпартаж.
19.40 «Пад каўпаком». Д/ф.
22.00 «Кінаклуб»: «Малады Адам».
22.15 «Малады Адам». М/ф.
00.50 «Эльдарада – паляванне на легенду». Д/ф.

УЛЫБНИТЕСЬ...

***

– Фима, ты слышал? Рабиновичу прописали строгую диету.
– Ну, Циля, зато теперь мы можем пригласить его на ужин.

***

– Почему на работу опоздали?
– Жене за завтраком стал рассказывать, Иван Иванович, какой вы хороший, чуткий и отзывчивый начальник, да так увлекся!

***

Диалог в химчистке:
– Вы жирные пятна с дивана выводите?
– Да!
– Вот деньги! Вот адрес! А жирное пятно на диване зовут Андрей.

***

– Ну что, зуб я вам вылечил, два часа не ешьте.
– Да я, блин, после ваших цен полмесяца голодать буду!

Падпісныя індэксы:
63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Адрас рэдакцыі: 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а. Прыёмная: тэл./факс (017) 328-68-71.
nvonlineinfo@gmail.com http://www.nv-online.info

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

9 772071 964000 17016

Паколькі ў рэдакцыі няма магчымасці рэцэнзаваць і вяртаць нявыкарыстаныя матэрыялы, яна пакідае права ўступаць у перапіску за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 23.02.2017 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 24 560 экз. Заказ № 469.